

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara Vergu-Iordache

SPIRU HARET – învățământul național

Din azurul veșniciei, duhul lui *Spiru Haret* se îndoaie peste noi, binecuvântând încoțirea bogată a semințelor alese. Chiotele de lumină, școlile românești, create de Haret, înfloresc și azi, înfloresc întreaga țară a Daciei strămoșești, însemnând lumina din zori de zi. Lumina, care trezește în suflete puterea tuturor strămoșilor, viața nemuritoare a rasei daco-romane, voința de a birui a Romei eterne...Lumină din lumină, școala românească, lumină cerească, dă rodire vrierilor noastre! În umbra vieții netrebnice pătrundând armoniile tale, viața ne fie veșnică din lumina prin tine!

(...)Cunoștința adâncă a condițiilor de viață ale popoarelor i-a dat luminoasă convingere că numai prin *cultura națională* se poate face tămăduire neamului românesc, că numai *naționalismul* îi poate reda frumusețea cea dintâi a făpturii de vâstar al divinului Romul.

Înțelegând adevărul acesta cereș, s-a pus la lucru, fără să țină în seamă „intimidările celor prea cuminți, nici ironiile celor prea sceptici, nici clamarea celor orbizi. Ca săgeata, care, odată pornită din arcul încordat, își urmează calea, pe care i-a hotărât-o ochiul deprins și mâna dibace a arcașului, fără ca strigătele mulțimii să-i poată schimba mersul, ori s-o poată opri din drumul ce trebuie să străbată, tot astfel voința lui Haret se îndreaptă spre țintă, fără ca cineva să-i poată schimba direcținea, ori să o poată pironi mai înainte de a-și ajunge telul”.

Și jinta i-a fost învățământul național. Țelul, școala românească! Chiotul de chemare la munca de tămăduire a rănilor, care scurtau trupul neamului, îl dă prin raportul înaintat asupra situației școlilor, pe care-l încheie cu chinuitoarea constatare: „școlile funcționează în condiții așa de rele, încât a lăsa să meargă tot așa, înseamnă a ucide învățământul cu totul”.

(...)Deci, școala trebuie să devină izvorul cu apa vie, avuzul puterilor de renaștere.

Școala, cetate de lumină, cetate de zei nemuritori! Trăiești numai din jertfa de suflet. Dar cea mai înaltă jertfă ti-aduce neînfrântul Haret. Sufletul lui, care ardea de iubirea pământului – Patrie, de iubirea țărânilor daco-romani!. Școala moștenită de frământările trecutului de jale era săracă în înfățișarea ei din afară și în duhul ce-i aducea jertfa. Și erau dureros de puține. Pereții numai ruine, acoperșurii ciuruite și copii pripășiți la întâmplare. Dar sufletul lui Haret arde și aprinde sufletele celor bogăți și ale celor săraci și școlile răsar ca vrăjite, în număr pentru cei de atunci, înspăimântător de mare. Sub puterea de farmec a graiurilor lui, numărul școlilor se dublează și al elevilor devine împătri. Ceea ce toți înaintașii miniștri n-au putut face în 30 de ani a făcut dragostea lui Haret

într-un mănunchi de ani. Spiru Haret, cu vederea lui de o uimitoare limpezime, descoperă răul de care suferea duhul grăind: „Vă rog să spuneți, dacă este cineva care să creadă că numai cetirea, scrierea și cele patru operații sunt de ajuns pentru formarea intelectuală și morală a unui copil? Dar dacă școala primară nu poate să ducă la acest rezultat ea nu-și atinge scopul! Școala românească nu va fi în stare să lămurească pentru copiii de Români ideea de patrie; ea nu va putea să-i facă să înțeleagă ce înseamnă a fi Români, nu va putea să-i facă a se deosebi de Unguri sau de Bulgari, ea nu-i va putea face să iubească pământul străbun, să simtă românesc și o asemenea școală o vom putea numi școală românească? Și dacă românească nu va fi, ce rost va avea ea? Trebuie-va ca școala primară să-și restrângă aspirațiile doar în a învăța pe țărani să se ferească de înșelăciunile logofetilor boierești? Școala primară trebuie să fie *adevărată școală națională sau să nu fie deloc*”.

„Cea dintâi datorie a școlii, care trece înaintea oricărei alteia, este de a forma buni cetățeni și cea dintâi condiție pentru a fi cineva bun cetățean este de a-și iubi țara fără rezervă, de a avea o încredere nemărginită într-însa și în viitorul ei. Toată activitatea și toată îngrijirea celor însărăcinați cu educația tinerimii acolo trebuie să tindă”

că veți cădea în exces pe această cale! Oricând de departe veți merge, cu atât mai bine va fi. Căutați a face să intre adânc în inima tinerilor convingerea că epoca în care trăim este una din cele mai mari din istoria noastră, că suveranul nostru este unul din cei mai mari din căți au ocupat tronul țării, că niciodată poporul român nu a avut mai clară conștiința exactă a valorii sale, că niciodată nu a dat într-un timp așa de scurt mai multe și mai mari dovezi de vitalitate și de pricepere, că niciodată nu a avut o poziție mai înaltă între popoarele Europei, decât aceea, care și-a câștigat-o în această din urmă vreme, prin vitejia și înțelepciunea lui. Luptați pentru a nu lăsa să prindă rădăcini la dânsii, *deprinderea de a găsi rău tot ce văd și tot ce-i înconjoară în țara lor. Combateți din toate puterile tendințele unei școli nenorocite, care lucrează pentru a distruge în sufletele lor orice avânt generos și orice încredere în oamenii și instituțiile țării, iarăbă veninoasă, care paralizază toată ceea ce face puterea și bucuria tineretii: credința în bine*”.

Z. SANDU*

* Nicolae REGMAN, Spiru Haret, organizatorul învățământului național, Sibiu, 1925.

La mulți ani, România!

Să fii iubită și respectată!

Marea Unire din 1918
- act istoric necesar și legitim -

Prof. univ. dr. Alesandru DUȚU,
Facultatea de Relații Internaționale, Istorie și Filosofie

Unirea cu România (1918) a provinciilor istorice românești aflate sub ocupație străină - „*rezultat natural al unei dezvoltări istorice de două ori milenare și al unei politici conștiente, urmate mai bine de un secol*” (după cum se preciza într-un *Memoriu* al delegației române la Conferința de pace de la Paris în martie 1920) sau „*cea mai mare faptă din istoria poporului român*” (în aprecierea lui Nicolae Iorga) - s-a realizat într-un context internațional favorabil, dar și dificil, și într-un context intern asemănător, dar și diferit.

Contextul internațional. Contextul internațional favorabil s-a datorat dezmembrării celor două mari imperii vecine (rus în 1917 și austro-ungar în 1918), „*cascadei tromburilor*” (prevăzută de Take Ionescu încă din 1914) și recunoașterii legalității și aplicării principiului dreptului internațional al autodeterminării popoarelor, principiu acceptat atât de V.I.Lenin, prin Decretul asupra păcii și prin Declarația drepturilor popoarelor din Rusia (noiembrie 1917), cât și de către Woodrow Wilson, prin discursul rostit în fața Congresului american (8 ianuarie 1918) și în declarațiile din 27 septembrie 1918. Același principiu a fost proclamat și de Congresul națunilor asupra din Imperiul austro-ungar, desfășurat la Roma în aprilie 1918, a cărui Rezoluție a statuat că fiecare dintre popoarele din cadrul monarhiei austro-ungare „*și proclamă dreptul de a-și constitui statul național unitar sau de a-1 desăvârși pentru a putea realiza deplina sa independență politică și economică*”. Toate acestea au însemnat pentru popoarele oprimate (numeroase în acea epocă în centrul, estul și sud-estul Europei) declanșarea semnalului pentru împlinirea aspirațiilor naționale.

Astfel a fost posibilă constituirea Cehoslovaciei (28-30 octombrie 1918) și Ungariei (2 noiembrie 1918, ca stat național, nu multinațional), renașterea Poloniei (7 noiembrie 1918) împărțită de trei ori din secolul al XVIII-lea de către marile puteri vecine, constituirea Austriei (12 noiembrie 1918) și a Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor/viitoarea

Iugoslavie (1 decembrie 1918) prin alipirea la Serbia a Croației, Sloveniei, Bosniei, Herțegovinei și Muntenegrului.

În cadrul acestui veritabil proces revoluționar, cu un profund caracter național, și-au desăvârșit unitatea națională (începută a fi realizată, în epoca modernă, în 1859) și românii, prin unirea succesivă cu patria-mamă a Basarabiei (răpătită de Rusia în 1812), Bucovinei (răpătită de Austria în 1775) și Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului (incorporate Ungariei în 1867).

Contextul intern. Contextul intern asemănător s-a datorat dorinței extraordinare de unire, de care erau animați toți românii, iar, cel diferit, condițiilor specifice ale fiecăreia dintre aceste provincii istorice românești (în care majoritatea populației o reprezentau românii). Ca urmare, în 1918, nu decizia privind unirea a fost problema, ci cum și când să se înfăptuiască aceasta.

În toate cazurile, un rol important a revenit și legăturilor avute cu guvernul român de la Iași, factorului militar și acțiunii românilor din afară.

În *Basarabia*, proclamată inițial autonomă (20 octombrie/2 noiembrie 1917) și Republică Democratică Moldovenească (2/15 decembrie 1917), apoi Republică independentă („*slobodă, de sine stătătoare și neatârnată, având ea însăși dreptul de a-și hotărî soarta în viitor*” (24 ianuarie/6 februarie 1918), Sfatul Țării a decis, la 27 martie/9 aprilie 1918 (după 160 de ani de ocupație rusească), prin vot uninominal, unirea „*pentru totdeauna*” cu „*mama sa România*”.

În *Bucovina*, unirea „*integrală*” a fost hotărâtă de Adunarea Constituantă, la 14/27 octombrie 1918, și validată de către Congresul General, la 15/28 noiembrie 1918, care a constatat că ceasul „*a sunat*” și a votat, „*în numele suveranității naționale*”, unirea *necondiționată și pentru vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colaciu și Nistru, cu Regatul României*”.

(Continuare în pag. 8)

GEORGETA DAMIAN-ANDRUNACHE: melodia preferată este imnul național

Georgeta Damian-Andrunache este una dintre cele mai aureolate canotoare române din toate timpurile. Marea campioană și-a respectat cartea de vizită cucerind al cincilea titlu olimpic din carieră. Își amintește cu drag de anii petrecuți la Universitatea Spiru Haret, unde spune că a întâlnit oameni deosebiți și nu exclude posibilitatea de a deveni, cândva, cadru universitar al acestei instituții!

Cum au fost anii studenției la Spiru Haret?

Mi-aș fi dorit să am mai mult timp și aș mai vrea să mă trăiesc anii studenției. A fost o perioadă foarte frumoasă, o altfel de viață. Am întâlnit oameni minunați, un altfel de colectiv decât cel din sport, care m-a apreciat foarte mult și care m-a ajutat.

Veți reveni din nou pe apă?

Toate lumea spune că trebuie, dar eu nu am luat nicio decizie. Mai sunt încă în perioada de creștere a celui de-al doilea copil, apoi, voi decide ce voi face. Familia este cea mai importantă pentru mine. Pot spune că sunt o femeie fericită, împlinită și mândră de cei doi copii ai mei.

V-ar plăcea să îmbrățișați și cariera de cadru universitar?

Nu exclud nicio posibilitate, iar dacă se va considera că am ceva de împărțit și altora, aș face-o cu plăcere.

De ce ați ales să practicați canotajul?

Nu am căutat dinainte să fac un sport anume. Pur și simplu s-a întâmplat să fac canotaj. Eram la ora de fizică; antrenorul Elena Iacob, de la Clubul Sportiv Botoșani, a venit pentru o selecție la școala generală. Profesorul de sport a spus că sunt câteva fete mai înalte, atunci am ieșit de la ore și ne-a măsurat. Atunci nu prea aveam parametri, dar, când a aflat ce vârstă am, a spus că nu este nicio problemă, că am timp să mă cresc și că încearcă să formeze o canotoare.

(Continuare în pag. 3)

Interviu realizat de Georgiana MECU

INVESTIȚIA ÎN OAMENI (ȘI) PE TIMP DE CRIZĂ

Lector universitar drd. Ramona Olivia ȘTEFĂNESCU

„Dacă plângi, nimeni nu plânge cu tine, dacă râzi, toată lumea va râde cu tine.”
(Walt Whitman 1889)

Investiția în oameni, respectiv în formarea și pregătirea acestora în vederea acumulării de informații și cunoștințe este, în accepțiunea celor mai mulți economiști, cea mai profitabilă investiție, pentru că o societate poate deveni prosperă numai ca urmare a activității oamenilor și, în special, a oamenilor înalți calificați. Ca urmare a avalanșei de informații și cunoștințe, pe care spațiul cercetării științifice le pune la dispoziție, precum și a dezvoltării fără precedent a informaticii, sistemelor de comunicații și tehnologiilor comunicaționale, în cadrul societății bazate pe cunoaștere, învățarea continuă, de-a lungul întregii vieți, reprezintă paradigma formativă și informativă a noului mileniu.

Uniunea Europeană și-a luat angajamentul de a crea locuri de muncă mai multe și mai bune. Acest angajament necesită un parteneriat puternic între statele membre, autoritățile regionale și locale, partenerii sociali, societatea civilă și, în special, cetățenii europeni. Mai sunt încă multe lucruri de realizat în domenii importante precum cercetarea, inovația și în

cadru societății bazate pe cunoaștere, pentru a crea locuri de muncă mai bune și mai multe într-o lume în continuă schimbare. Este foarte important ca UE și fiecare stat membru să investească în resursa sa cea mai valoroasă: cetățenii săi.

Pentru a obține cât mai mulți bani la bugetul de stat, guvernul României a recurs la cea mai

simplă soluție, majorarea taxelor. Măsura are implicații directe pe piața muncii, unul dintre efecte fiind descurajarea persoanelor aflate în șomaj de a se reangaja și, implicit, de a plăti contribuții către stat. „70% din câștigul suplimentar, pe care l-ar obține un șomer care intră în câmpul muncii, se pierde prin impozite și renunțarea la beneficiile sociale. Astfel, nu există un stimulent suficient pentru reintrarea în câmpul muncii” (V. Voinea, L., Albu, L. „Raportul de avertizare timpurie privind piața muncii”, București, 2010). Scăderea productivității muncii în 2009, în ciuda creșterii puternice a șomajului, demonstrează că restructurarea economiei s-a realizat în sectorul privat, acolo unde a fost mai ușor – resursele umane, dar că ea nu a fost și suficientă. Mai mult, strategia de micșorare a costurilor prin reducerea personalului este contraproductivă, atât în sectorul privat, cât și în sectorul public, întrucât „costurile de mâine cu reangajarea vor depăși economiile făcute azi cu disponibilizările” (L. Voinea).

Sectorul public din România este unul dintre cele mai supradimensionate, relativ la alte țări membre UE. De exemplu, în primul trimestru

al anului 2010, acest raport era de 19% în Italia, 21% în Marea Britanie și 26.5% în Polonia. În alte țări din UE, acest procent este și mai scăzut. O explicație a acestui fapt stă și în **rata de participare** a forței de muncă, care este mai redusă în România, comparativ cu media UE.

Însă, pe ansamblu, sectorul public este în mod evident supra-dimensionat atât în termeni relativ, vis-a-vis de alte țări membre UE, cât și raportat la condițiile economice din România. **Problemele** cu care se confruntă sistemul public sunt două: **creșterea eficienței** concomitent cu **reducerea costurilor**.

Potrivit ANOFM, nivelul ratei șomajului la finele lunii iulie 2010 era de 7,43% (679.495 de șomeri), mai mare decât cel din aceeași lună a anului trecut cu 1,13 puncte procentuale. Îmbunătățirea minoră înregistrată de la luna la lună (scădere cu 0,01% a șomajului în iunie 2010 față de mai 2010) nu se datorează măsurilor active de ocupare a forței de muncă, ci ieșirii din sistem a unui număr corespunzător de beneficiari de sprijin.

(Continuare în pag. 4)

Limba română este patria mea

Limba noastră

Limba noastră-i o comoară
În adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.
Limba noastră-i foc ce arde
Într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
Ca viteazul din poveste.
Limba noastră-i numai cântec,
Doina dorurilor noastre,
Roi de fulgere, ce spintec
Nouri negri, zări albastre.

Limba noastră-i graiul pâinii,
Când de vânt se mișcă vara;
În rostirea ei bătrânii
Cu sudorii sfințit-au țara.
Limba noastră-i frunză verde,
Zbuciumul din codrii veșnici,
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
Ai luceferilor sfeșnici.
Nu veți plânge-atunci amarnic,
Că vi-i limba prea săracă,
Și-ți vedea, cât îi de darnic
Graiul țării noastre dragă.

Limba noastră-i vechi izvoade.
Povestiri din alte vremuri;
Și citindu-le-nsirate,
Te-nfloresc din flori și tremuri.
Limba noastră îi aleasă
Să ridice slava-n ceruri,
Să ne spuie-n hram și-acasă
Veșnicile adevăruri.
Limba noastră-i limbă sfântă,
Limba vechilor cazanii,
Care o plâng și care o cântă
Pe la vatra lor țărâni.

Înviați-vă dar graiul,
Ruginit de multă vreme,
Stergeți slinul, mucegaiul
Al uitării-n care geme.
Strângeți piatra lucitoare
Ce din soare se aprinde -
Și-ți avea în revărsare
Un potop nou de cuvinte.
Răsări-vă o comoară
În adâncuri înfundată,
Un șirag de piatră rară
Pe moșie revărsată.

Alexei MATEEVICI

Sunt convins că această țară
cuprinde tezaure de energie imensă
și sunt convins că această țară
cuprinde o posibilitate de viață
morală de neînchipuit... Este de
datoria tuturor să înceapă
pregătirea neamului românesc și
pentru acea viață morală care
singură, în cadrul material al
reformelor indispensabile, poate să
asigure viitorul la care avem
dreptul.

Să știți voi că eu nici în mormânt
n-am să mă odihnesc! Am să fiu tot
cu ochii pe voi, am să îmboldesc și
am să vă mustru, ca să nu vă lăsați
pe tânjală, să nu uitați ce aveți de
făcut, să nu vă uitați datoria față de
cei care au fost și, mai ales, față de
cei care vor veni!

Nicolae Iorga

Nicolae IORGA
17 ianuarie 1871, Botoșani –
27 noiembrie 1940, Strejnicu, Prahova

STUDENȚII ÎNTREABĂ. PROFESORII RĂSPUND

Astăzi, răspunde, de la Facultatea de Management, Brașov,

• prof.univ.dr. Ion PETRESCU

Student: În managementul resurselor umane, întâlnim foarte des noțiunea de performanță. Cum este definită și care este rolul managerului în procesul de evaluare a performanțelor?

Profesor: Managerul este interesat în obținerea de cunoștințe pe linia teoriei și măsurării performanțelor salariaților săi, pe care le pune în legătură directă cu succesele sau insuccesele din activitatea acestora. Se vizează, în principal, succesul profesional, măsurarea acestuia, pe mărimea căruia se fac ierarhizări și comparații. Își dovedește utilitatea și aprecierea salariaților în ordinea meritelor, cu principalele sale interferențe: evaluator, persoana apreciată, instrument de evaluare, împreună cu transformările necesare și posibile în cadrul acestui sistem. Toate se încadrează organic în managementul personalului organizației, într-o legătură necesară cu selecția, pregătirea și perfecționarea profesională.

În economia de piață, fiecare organizație vizează supraviețuirea sa, pe care o poate realiza numai prin creșterea productivității muncii. De regulă, managerul stabilește și factorii care influențează acest proces, pe care-i sintetizează, apoi, prin referire la calități și cantitatea produselor, factori ce se referă la: • muncă, factor care determină cantitatea și

Student: În înțelegerea procesului de evaluare a performanțelor personalului organizației, ce aspecte ar trebui să rețină atenția managerilor, în ce constă interacțiunea dintre competență și performanță?

Profesor: Prin definiție, performanța reprezintă o acțiune cu un efect ce depășește nivelul comun, tinzând spre limite înalte, care se pot constitui chiar ca recorduri. Se au în vedere, deci, rezultate valoroase individuale sau colective. Realizarea unei anumite performanțe poate constitui motivul fundamental al întregii activități a personalului. Obținerea performanței este condiționată de factori de ordin somatic și funcțional și de factori de natură psihologică, ca: interesul, o anumită motivație, echilibrul emoțional, nivelul de aspirație, capacitatea de autoreglare, coeziunea afectivă grupală.

Performanța indică nivelul la care se ridică realizările individuale sau colective într-un domeniu specific de activitate; în genere, performanța se exprimă prin unități de măsură relative, aparținând unor scale mai mult sau mai puțin standardizate. Esențial este ca în evaluarea unei performanțe să se surprindă atât aspectele calitative, cât și cele cantitative.

La rândul ei, competența este capacitatea unui salariat sau a unui grup de a interpreta un fenomen, de a soluționa o problemă, de a lua o decizie sau de a efectua o acțiune.

În practica organizației se constată că atât performanța, cât și competența au o ierarhie comună, determinată de natura și complexitatea sarcinilor ce alcătuiesc conținutul diferitelor sfere de activitate și al diferitelor funcții.

În plan subiectiv, și competența și performanța sunt rezultate ale cunoștințelor, deprinderilor, priceperilor, aptitudinilor și trăsăturilor temperamental-caracteriologice, de care salariatul dispune în vederea îndeplinirii funcției pe care o deține.

În legătură cu faptul că gradul de elaborare a componentelor meționate anterior variază de la un salariat la altul, rezultă că vor exista diferențe individuale semnificative atât la nivelul competenței, cât și la cel al performanței, în raport cu una și aceeași categorie de sarcini.

În legătură cu semnificația competenței și a performanței, constatăm că, în organizații, managerii le evocă frecvent, considerându-le și tratându-le ca indici importanți ai realizării normelor de producție și ai sporirii productivității muncii. Mai mult, în abordarea lor practică li se acordă un rol deosebit, atât în organizarea grupurilor de lucru, cât și în stabilirea salariilor sau în acțiunile de orientare, selecție și formare profesională, și aceasta cu atât mai mult cu cât managerii pun competența și performanța în legătură directă cu reușita profesională, pe care o concep și o tratează ca pe un standard sau etalon postulat, prin care se poate evalua eficiența profesională a personalului. În acest scop, se acordă atenție deosebită evaluării competenței și performanței, apelându-se la criteriile, respectiv complexe de atribute, care definesc reușita profesională.

În organizație, salariații sunt confrunțați cu cei doi poli ai performanței, ai competenței: succesul și eșecul profesional. În practică, repartiția și dezvoltarea acestora se constituie ca un vector rezultat din compunerea a două variabile importante: individuale și situaționale.

Student: Nu numai eu, ci și alți colegi omitem confuzia noțiunilor de evaluare profesională și evaluare a meritelor. Cum să procedăm, în ideea de a ne fișa și înțelege corect sensul și aplicabilitatea celor două noțiuni?

Profesor: Prin definiție, noțiunea de evaluare ne apare ca o activitate complexă, ca un ansamblu al proceselor prin intermediul cărora se emit judecăți de valoare asupra componentelor unui sistem, considerând separat în calitate lor de titulari ai anumitor posturi, în vederea relevării elementelor esențiale ale modului de realizare a obiectivelor și sarcinilor trasate, a acordării de recompense sau sancțiuni, a stabilirii modalităților de perfecționare a pregătirii, a conturării perspectivelor de promovare a acestora.

În practică, pentru evaluarea profesională, se folosește adesea noțiunea de apreciere a personalului.

Metoda evaluării meritelor trebuie diferențiată de evaluarea profesională. În timp ce evaluarea profesională apreciază ocupația sau funcția, oferind elementele necesare pentru determinarea diferențelor dintre ocupații, evaluarea meritelor măsoară performanțele salariaților în scopul determinării contribuției sale relative la locul de muncă. Cu alte cuvinte, metoda evaluării meritelor constituie o apreciere sistematică asupra trăsăturilor salariaților la locul de muncă și are ca scop să determine contribuția și valoarea sa pentru organizație, cu accent pe calitatea activității, capacitatea de a învăța, spiritul de colaborare, inițiativă etc.

În procesul de evaluare a meritelor pot să apară aprecieri subiective. Pentru evitarea unor asemenea situații și efectuarea unei evaluări a meritelor riguroasă, se vor respecta următoarele cerințe esențiale: • sistemul de evaluare a meritelor trebuie să fie conceput judicios; • personalul care face evaluarea să fie temeinic instruit, să

Student: În cadrul sistemului de evaluare a performanțelor personalului organizației, care sunt criteriile standardelor de performanță?

Profesor: Rolul evaluării performanțelor este de a asigura legătura productivitate - evaluarea performanțelor - recompensă, fiind un factor hotărâtor atât în acordarea corectă a salariilor și a promovărilor, cât și în evoluția organizației, deoarece reprezintă o sursă primară de informații despre angajați.

Managerul trebuie să aibă în vedere atingerea unor obiective de natură: organizațională, psihologică, de dezvoltare și procedurală. Atingerea acestor obiective permite facilitarea cunoașterii salariaților, de care dispune organizația (tabelul 1.1).

Tabelul nr. 1.1.

Obiectivele evaluării performanțelor	
OBIECTIVE	FACILITĂȚI
Obiective organizaționale	<ul style="list-style-type: none"> Concordanța performanțelor și contribuțiilor individuale cu misiunea și obiectivele organizaționale; Sesizarea neconcordanțelor între obiectivele organizaționale și strategiile privind resursele umane; Descrierea posturilor și ajustarea conținutului lor; Ameliorarea eficienței organizaționale; Garantia că responsabilitățile sunt bine definite, iar planurile sunt echilibrate; Realizarea unei concordanțe între oameni și funcții, existentă în structura organizației.
Obiective psihologice	<ul style="list-style-type: none"> Posibilitatea individului de a studia contribuția sa în raport cu normele și de a atrage atenția superiorilor; Sansa dialogului; Cunoașterea de către fiecare individ a contribuției sale la realizarea obiectivelor organizației.
Obiective de dezvoltare	<ul style="list-style-type: none"> Posibilitatea fiecărui salariat de a-și cunoaște șansele de evoluție în funcție de performanțele proprii și de obiectivele organizației.
Obiective procedurale	<ul style="list-style-type: none"> Realizarea unui diagnostic permanent al resurselor umane; Gestiuirea carierei (promovare, schimbare de funcție, retrogradare, concediere); Identificarea nevoilor de formare și perfecționare; Ameliorarea relațiilor interpersonale; Dimensionarea salariilor; Sesizarea deficiențelor structurale și actualizarea grilelor de calificare.

Criteriile de performanță se referă atât la rezultatele obținute, cât și la potențialul pentru viitor. Pentru o bună evaluare este necesar să se aleagă asemenea criterii de performanță care să aibă următoarele caracteristici: să fie precis formulate; să fie în număr limitat; să fie clar enunțate; să fie măsurabile; să fie general aplicabile.

Astfel, exemple de criterii de performanță putem da: caracteristici personale; competență; caracteristici profesionale; interes pentru resurse alocate; orientare spre eficiență; preocupare pentru interesul general; adaptabilitate; capacitate de decizie; inovare; spirit de echipă; comunicare etc.

Pentru a obține o justă evaluare, criteriile de performanță trebuie comparate cu standardele de performanță, ce reprezintă nivelul la care trebuie să ajungă performanțele. Standardele definesc indicatorii: cantitativi, calitativi, costuri, timp, utilizarea resurselor și modul de realizare a sarcinilor.

O evaluare reală aduce avantaje atât organizației, cât și salariaților, unitatea poate cunoaște potențialul uman existent, iar salariații pot afla ce se așteaptă de la ei.

Student: Numeroasele probleme, ce se ridică cu privire la responsabilitatea evaluării performanțelor, sunt legate direct de conținutul, metodele și procedura evaluării complexe?

Profesor: Evident, numeroase probleme se ridică și cu privire la responsabilitatea evaluării performanțelor.

În primul rând, avem în vedere evaluarea subordonaților de către manager, care se face având în vedere că acesta are datoria de a-și cunoaște subordonații. Dezavantajul este că evaluarea poate fi subiectivă și, de aceea, este necesar să fie făcută de un grup de șefi ierarhici, obținându-se, în final, o evaluare a aprecierilor. În al doilea rând, se poate apela la evaluarea șefilor ierarhici de către subordonați, care are avantajul evidențierii și îndepărtării conflictelor în cadrul grupurilor, creșterea performanțelor și identificarea șefilor incompetenți. Dezavantajul este că, datorită fobiei de represalii, subordonații pot să-și descrie în termeni mai favorabili.

Cea de-a treia modalitate are în vedere evaluarea celorlalți salariați de pe posturi echivalente, care prezintă avantajul de a completa aprecierile șefului ierarhic, dar poate fi însoțită și de un mare dezavantaj: poate deteriora relațiile în cadrul grupului. O altă cale, cea de autoevaluare, poate aduce o serie de informații valoroase despre salariat, dar implică și un grad mare de subiectivism. În anumite limite, poate fi utilizată autoevaluarea personalului, în scopul de a-și dezvolta performanțele pentru ocuparea unui post superior. Și, în sfârșit, evaluarea de către evaluatori externi prezintă avantajul unui grad ridicat de obiectivitate a aprecierilor, dar și dezavantajele legate de faptul că evaluatorii externi pot să nu cunoască toate elementele organizației. În plus, are un cost ridicat.

În evaluarea performanțelor, se apelează la numeroase metode, (fig. 1.1.) care pot fi clasificate, după cum urmează:
- Metoda de clasificare pe categorii: • metoda grilelor de clasificare grafică - se referă la plasarea angajaților pe o grilă în funcție de diferite criterii; • metoda listelor de verificare - evidențiază gradul în care angajatul corespunde unor informații și situații prevăzute pe o listă înainte stabilită.

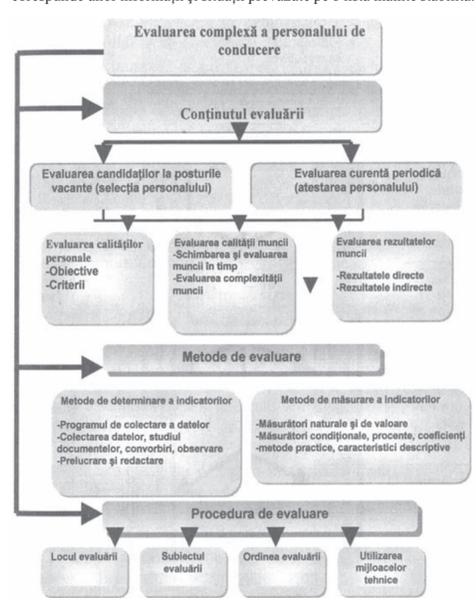

Fig. 1.1. Conținutul, metodele și procedura evaluării complexe a personalului

- Metode comparative: • compararea simplă - constă în elaborarea unei liste în sens descrescător, în funcție de gradul de îndeplinire a responsabilității postului; • compararea pe perechi - prin care fiecare salariat este comparat cu toți ceilalți; • distribuția forțată - constă în realizarea unei curbe și plasarea angajaților în cadrul acesteia pe cele cinci zone (foarte buni, buni, medii, slabi, foarte slabi).

- Testele de personalitate - pot fi utilizate doar de personalul calificat și se utilizează în special la evaluarea posibilităților de promovare.

- Metode descriptive: • incidentul critic - prin care se înregistrează toate elementele externe favorabile și defavorabile; • eșecul - evaluare

Evaluarea performanțelor personalului organizației și promovarea acestuia

Student: În practica managerială, acțiunea de apreciere a salariaților în ordinea meritelor poate avea un aspect subiectiv. Cum putem orienta acest proces, în obținerea unui instrument de valoare al managerului menit să stimuleze interesul angajaților în atingerea performanțelor individuale, dar și organizaționale?

Profesor: Vom începe cu avantajele, scopurile și obiectivele aprecierii salariaților în ordinea meritelor.

Procesul în sine și documentația, pe care o oferă lucrările întocmite în vederea comparării meritelor, prezintă numeroase avantaje. Acordarea calificativelor și compararea meritelor poate constitui un instrument util al managerului și al echipei sale în munca pe care o desfășoară cu salariații.

Informațiile respective contribuie la o mai bună utilizare a salariului, la repartizarea lor pe posturi corespunzătoare, la salarizarea lor echitabilă, și toate la un loc influențează și stimulează participarea efectivă a salariaților la bunul mers al organizației. În același timp, datele oferite în acest proces pot fi utilizate în vederea unor litigii legate de prejudecăți ca defacerea contractului de muncă, retrogradări, transferuri și altele.

Acțiunea în sine, de comparare a meritelor, îl ajută și pe salariat să vadă mai bine modul în care își îndeplinește munca și ce se așteaptă de la el. În felul acesta, acțiunea în sine reprezintă un mijloc de sprijinire și îndrumare a salariaților de a-și îmbogăți activitatea.

Ca principale scopuri și obiective sunt vizate: • îmbunătățirea eficienței și performanțelor individuale; • Aceasta metodă se bazează pe

confruntarea rezultatelor personale cu o listă de îndatoriri și răspunderi înscrise în fișa postului salariaților respectiv.

Factorii ce asigură succesul metodelor de apreciere a salariaților în ordinea meritelor sunt: persoana care acordă calificativele. De obicei, calificativele sunt acordate de șeful direct. Ele mai pot fi acordate și de alte persoane care conduc munca salariaților, un șef de nivel ierarhic mai ridicat, un specialist în domeniul relațiilor cu salariații. Se recomandă ca la procesul de comparare a meritelor să participe și specialiștii în domeniul relațiilor cu salariații. De obicei, rolul acestora constă în a sfătui cadrele de conducere care întocmesc efectiv lucrările de acordare a calificativelor. De asemenea, este de dorit ca la procesul de comparare a meritelor să participe și persoane egale în grad cu salariații, precum și salariații însuși, care, pe această cale, este pus în situația de a-și aprecia munca; periodicitatea lucrărilor de comparare a meritelor reprezintă un alt factor de succes în situația în care se alege în mod judicios. Pentru aceasta se va ține seama de scopul în care se elaborează, de rezultatele așteptate și confirmate; nivelul de salarizare a persoanelor care acordă calificativele și compară meritele ne apare ca deosebit de semnificativ în asigurarea succesului procesului de comparare a meritelor. Este recomandabil să se organizeze un program de pregătire specială, care să cuprindă cunoașterea scopului și obiectivelor acțiunii, familiarizarea cu metodele și

formularistica ce urmează a fi utilizate, sistemele de acordare a calificativelor și de comparare a meritelor, modalitățile concrete de îndrumare în vederea creșterii performanțelor, practicile recomandabile de discutare a salariații, modul de generalizare a experienței.

Exploatarea rezultatelor: în funcție de scopul conceput de manager, întregul proces de acordare a calificativelor și de comparare a meritelor poate fi utilizat după cum urmează: • în administrarea salariații; • în conturarea potențialului viitor; • în fundamentarea acțiunilor de muncă sau de transfer; • pentru îmbunătățirea performanțelor; • pentru creșterea eficienței examinării performanțelor.

Referitor la administrarea salariații, se urmărește ca orice creștere a nivelului de salarizare să fie direct legată de nivelul performanțelor.

În ceea ce privește potențialul viitor, studiul și concluziile se detașează pe baza unei inventarii a capacităților de care dispune organizația în cadrul forței de muncă existente și rezultatele ce se preconizează pe baza creșterii pregătirii profesionale a salariaților.

În același timp, rezultatele aprecierii meritelor se utilizează drept bază de fundamentare a acțiunilor de defacere a contractului de muncă sau de transfer. De reținut că, în aceste situații, calificativele se păstrează în fișierele departamentului de personal și se comunică salariaților în împrejurările în care este necesar.

Student: Înțelegând necesitatea evaluării performanțelor personalului, ce trebuie avut în vedere în interpretarea și aplicarea criteriilor de promovare profesională?

Profesor: Una dintre cele mai importante probleme din managementul personalului organizației este aceea a promovării, pentru simplul motiv că niciun salariat nu acceptă cu ușurință să rămână pe loc, de la angajare până la retragere, fără a trece la niveluri de salarizare și trepte de răspundere mai înalte.

Prin promovări se înțelege, de regulă, totalitatea proceselor prin care se atribuie salariaților din organizație posturi situate pe un nivel ierarhic superior, pe baza eficienței profesionale dovedite și a aptitudinilor cerute exercitării noii funcții.

Interpretând noțiunea de promovare profesională, vom fixa cele trei momente caracteristice ale acesteia:

• schimbarea funcției sau nivelului de încadrare, cu următoarele exemplificări: trecerea din funcția de angajat al biroului de analize economico-financiare în cea de șef al serviciului financiar sau din funcția de șef de atelier în cea de șef de secție, cu ajutorul cărora

oogindim schimbări de funcții, iar, ca schimbări de nivel de încadrare sau de poziție, ne referim la trecerea din funcția de tehnician II în cea de tehnician I, sau din cea de statistician II în cea de statistician I;

• un alt moment caracteristic al noțiunii de promovare profesională este aceea a promovării făcute în chip necorespunzător au consecințe economice și sociale foarte grave, în sensul că influențează în chip substanțial gradul de aderență, de mulțumire, de integrare și de participare.

De regulă, și în mod deosebit în promovarea profesională, managerul își asumă riscul, deoarece urmărește succesul care nu poate și nu trebuie să fie confundat cu orice realizare. În materie de promovări, avem de-a face cu o realizare a unei valori și, cu cât valoarea este mai greu de atins, cu atât succesul este mai mare.

Asumarea de către manager a riscului în promovare constituie un act de inteligență și de cetezanță, un spirit de dăruire față de salariați, o ieșire în întâmpinarea noului.

Orice promovare implică riscul unei nereușite și, totuși, managerul este dator să riște, să manifeste curaj în promovare, spirit de investigație. Nu trebuie uitat că, între nivelul riscului asumat și probabilitatea de a obține succes în politica de promovare, există o interinfluență.

Și, în promovare, riscul cere curaj, iar prudența este actul premergător asumării riscului. Înainte de a concepe și a realiza politica de promovare, este necesar ca managerul să cugete, să analizeze, să pregătească un feed-back al succesului sau eșecului în domeniul respectiv.

Mai mult chiar, nu este recomandabil ca managerul să-și asume riscuri extreme în materie de promovare.

Pentru depășirea riscului în promovarea salariaților, este necesar să se cunoască situația pe baza unei temeinice analize. Și aceasta pentru simplul motiv că situația este cea care poartă noul ce trebuie realizat. Cu alte cuvinte, se implică valoarea. În cadrul analizei situației, la care ne referem mai sus, este necesar ca managerul să se oprească asupra mecanismului balanței risc-succes în materie de promovări. În acest cadru, asumarea riscului trebuie concepută și tratată ca o valoare cultural-socială incomparabil mai puternică decât conservatorismul, către care mai sunt tentați să alerge unii manageri.

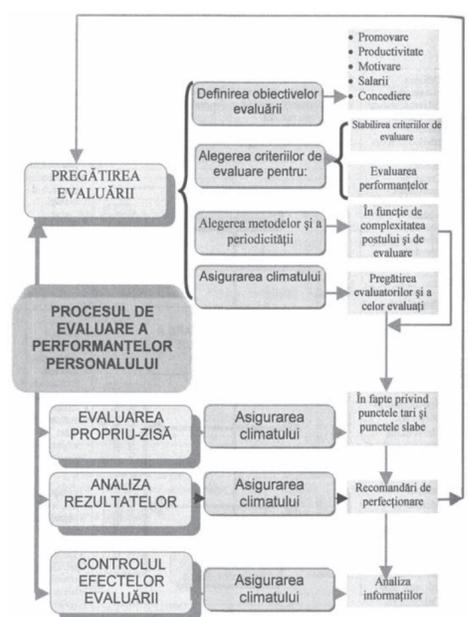

Fig. 1.2. Etapele și fazele procesului de evaluare a performanțelor personalului

liberă, prin care managerul descrie performanțele salariaților, având la dispoziție modele referitoare la domeniile ce vor fi prezentate; trecerea în revistă a unui domeniu - este o analiză făcută de compartimentul personal, în urma discuțiilor repetate cu șeful ierarhic.

- Metode complexe: • metoda de evaluare pe baza comportamentului - prezintă exemple de comportament dezirabil și indezirabil, acestea fiind raportate la cele două niveluri externe de performanță; • managementul prin obiective - constă în precizarea obiectivelor pe care salariatul trebuie să le atingă într-o anumită perioadă.

Cu privire la evaluare și comentarii. În vederea măsurării relative a fiecărei dintre cele cinci trăsături asupra performanțelor salariaților, fiecare factor este submpărțit pe grade corespunzătoare, de regulă cinci: excepțional, foarte bine, bine, suficient, insuficient sau excepțional, peste medie, mediu, submediu, slab.

În evaluarea performanțelor se folosesc metode și tehnici care, în funcție de sfera de aplicabilitate, se împart în generale - metoda notației, aprecierea anuală, aprecierea funcțională și specială - metoda cazului, testele de autoevaluare.

Aprecierea anuală, ca metodă de evaluare a personalului, constă în formularea unei aprecieri generale, prin care se sintetizează principalele calități și se certifică rezultatele obținute în muncă pe parcursul unui an, comparativ cu anii precedenți. Aprecierea anuală se concretizează în calificative, fiecărui salariat acordându-i-se unul dintre calificativele - foarte bun, bun, satisfăcător sau slab, care se înscriu în fișa de apreciere.

Aprecierea funcțională reprezintă, de asemenea, o metodă de evaluare a personalului. Ea constă în formularea unei aprecieri pe baza comparării calităților, cunoștințelor, aptitudinilor și deprinderilor unui component al organizației cu cerințele postului actual sau vizat a i se atribui, evidențiind corespondențele sau neconcordanțele respective. Utilizarea acestei metode presupune existența unor complete și judicioase descrieri ale posturilor, în care să fie înscrise calitățile, cunoștințele, aptitudinile și deprinderile necesare realizării în bune condiții a obiectivelor stabilite.

Interpretarea și aplicarea evaluării performanțelor salariaților se constituie ca momente de importanță deosebită. Operațiile se efectuează de către departamentul de personal. Concluziile desprinse sunt prezentate managerului. Exploatarea și acțiunile, care decurg din acestea, se realizează de către șefii ierarhici, sub îndrumarea de specialitate a departamentului de personal.

Ne aflăm în fața unui proces deosebit de complex și semnificativ, ale cărui etape și faze sunt redată în fig. 1.2.

Provocările contemporane la adresa educației terțiare

Prof. univ. dr. Ștefan COSTEA

Problematicele educației terțiare se situează în prezent pe prim-planul preocupărilor tuturor actorilor implicați direct și/sau indirect în promovarea acesteia, începând cu responsabilii de stat pentru educație, profesorii, cercetătorii științifici, studenții, membrii parlamentelor, reprezentanții organizațiilor interguvernamentale și neguvernamentale, lumea muncii și a afacerilor, organizațiilor financiare etc.

Această situație este determinată de faptul că, în prezent și în perspectivă, creșterea importanței educației, în general, a celei terțiare, în special, este recunoscută ca fiind unul dintre factorii fundamentali ai destinului umanității și ai societății înseși, ca urmare a schimbărilor și transformărilor profunde, care au loc în lume, și a pătrunderii valorilor umane într-o nouă societate – societatea cunoașterii și informatizării. În acest context, este esențială a identifica și a defini care sunt provocările majore cărora educația terțiară este obligată să le răspundă. Prima dintre acestea și cea mai generală este aceea de a se **reînnoi radical**, pentru a face față provocărilor secolului al XXI –lea, de a asigura independența intelectuală, crearea și dezvoltarea cunoașterii științifice, a pregătirii și formării specialiștilor calificați, a cetățenilor luminați și responsabili, fără de care nicio națiune nu poate progresa, nici economic, nici social, politic sau cultural. Reînnoirea trebuie să însemneze, în primul rând, ca educația să devină organic flexibilă și, în același timp, mai diversă, atât din punct de vedere instituțional, structural și al curriculumului, cât și al naturii și formelor programelor de studii, al utilizării și valorificării tehnologiilor informatice, care pot ajuta la realizarea obiectivelor și scopurilor sale. În lumina acestor principii generale, este necesar a fi concepute, pregătite și realizate toate acțiunile concrete, integrate într-un proiect unitar cu toate nivelurile și formele educației, prin întărirea legăturilor dintre ele.

Prima problemă, ce se impune a fi soluționată, este aceea a **accesului** la educația terțiară, acces înțeles pe merit, capacitate, efort, perseverență și devoțiune, demonstrată de către cei ce aspiră la educația superioară, integrată în schema educației continue pe tot parcursul vieții. Principiul, care trebuie să întemeieze soluționarea problemei accesului, este cel al **echității**, în toate sensurile, pentru toți:

- cei care au „meritele” și mijloacele necesare pentru a fi admiși la educația terțiară;

- cei care au „meritele”, dar nu au mijloacele financiare pentru a fi admiși;

- cei care au mijloacele, dar nu au „meritele”, însă se străduiesc să le obțină.

Acest principiu trebuie să fie aplicat și din perspectiva **justiției sociale**, respectiv, pentru copiii și tinerii provenind din păturile sociale deprivilegiate, pentru populațiile feminine, pentru eliminarea discriminărilor persoanelor cu dizabilități, a minorităților, refugiaților și a persoanelor dislocate din cauza dezastrelor naturale sau conflictelor etc. Toate aceste elemente ridică și o nouă mare problemă, atât teoretică cât și practică: ele implică reconsiderarea **relației dintre educația terțiară elitistă și cea bazată pe merit**, respectiv, trecerea de la elitism, la extinderea și generalizarea învățământului superior, cu toate implicațiile acestui proces. Dar, și la aceea privind relația dintre educația secundară – și cea terțiară, în condițiile în care, peste tot, numărul absolvenților educației secundare este în creștere, iar conținutul studiilor este concentrat pe arii generale de studiu, proiectate aproape exclusiv pe pregătirea absolvenților pentru a intra în învățământul superior, nu și pentru a intra în lumea muncii. În această situație, neavând altă pregătire, cei ce au intrat în învățământul superior riscă să devină șomeri.

O altă provocare la adresa educației terțiare o constituie **tranzitia educației superioare într-un spațiu al învățării**, în care oricine să fie în măsură să se bucură de un acces mai flexibil, la orice vârstă, la pregătirea superioară, la cunoașterea actualizată și la dobândirea de noi abilități și competențe sau pentru mobilitatea și îndeplinirea unor noi sarcini profesionale. Acestea constituie principalele aspecte ale democratizării și renovării educației superioare și ale educației, în general, ceea ce fac din educația terțiară un loc ideal pentru împărtășirea cunoașterii și perfecționarea activității personalului didactic.

În mod firesc, o asemenea evoluție antrenează **lărgirea funcțiilor tradiționale de predare, formare, cercetare și învățare și studiu**, care rămân actuale, accentuează importanța promovării dezvoltării personalității integrale și formării unor cetățeni informați, responsabili, angajați în eforturile de soluționare a problemelor globale, regionale sau locale, cum sunt: sărăcia, accentuarea inegalităților, degradarea mediului,

populațiile fără adăpost etc. Concomitent cu promovarea dezvoltării, prin diseminarea cunoașterii, educația terțiară este chemată să contribuie esențial și la **respectul drepturilor universale ale omului**, solidarității, egalitatea drepturilor între bărbați și femei, cultura păcii și a nonviolentei. Ceea ce arată importanța **misiunii etice și culturale și a educației superioare**, care, în epoca în care trăim, constituie una dintre cele mai înalte priorități ale educației, în general.

Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, din cadrul Universității Spiru Haret, a organizat, vineri, 26 noiembrie, conferința științifică cu tema:

Prezent și viitor în educația terțiară: provocări, tendințe, probleme

Temele puse în discuție au fost:

- Necesitatea reînnoirii educației terțiare în societatea și economia cunoașterii;
- Inițiative și elitism în educația terțiară;
- Inițiative și factori de progres în dezvoltarea educației terțiare;
- Creșterea cererii de educație terțiară;
- Egalitatea șanselor în educația terțiară;
- Educația terțiară la distanță: oportunități și restricții;
- Diversificare și flexibilitate instituțională în educația terțiară;
- Descentralizare versus centralism în educația terțiară;
- Calitate, diversitate, creativitate în educația terțiară și cultura calității.

Au prezentat lucrări cadre didactice de prestigiu, cercetători în domeniu: **Ștefan Costea: Provocările contemporane la adresa educației terțiare; Nadia Mirela Florescu: Dezvoltarea abilităților transferabile pentru piața muncii prin educația terțiară; Iulia Gonța: Strategia dezvoltării învățământului superior în deciziile reuniunilor ministeriale ale Uniunii Europene; Vasile Molan: Motivația pentru învățare – necesară astăzi mai mult decât oricând; George Anca: Educația terțiară indiană. Cazul limbii române; Petru Lisievi: Sistemul de asigurare a calității în învățământul superior din România: de ce nu funcționează? Luiza Marinescu: Prezent și viitor în predarea literaturii române. Provocări și tendințe. Probleme? Gabriela Munteanu: Valoarea adăugată prin educația muzicală – factor de progres în educația terțiară; Loredana Bănică: Inovații în metodologia educației adulților: utilizarea metodelor psihodramatice; Nicoleta Mihaela Pîrvu: Tendințe și modalități de realizare a formării continue a formatorilor la nivel universitar.**

Un domeniu esențial de evoluție a educației terțiare este cel al **interacțiunii dintre aceasta și lumea muncii**. În acest domeniu, este esențial a se înțelege că educația superioară și lumea muncii sunt chemate să interacționeze pe bază de parteneriat, de relații egale, nu pe relații de subordonare a uneia față de alta. Aceasta pentru a evita situațiile în care, printr-o unei atitudini mercantile, educația superioară ar trebui să fie orientată și dirijată de piață, ca oricare alte domenii de viață socială. Pentru că, piața nu este decât un **instrument**, care nu poate forma și defini orizontul societății, ceea ce

societate și de resursele materiale și financiare puse la dispoziția instituțiilor publice ce oferă servicii sociale de educație superioară. În acest context, apare și corecta abordare și tratare a **relațiilor dintre învățământul public și cel particular**, în sensul că nu este profitabil nici pentru unul, nici pentru altul, de a se situa pe poziții de contrariatate, de competiție materială și neproductivă, în condițiile în care problema surselor de finanțare și a veniturilor generate de activitățile educației superioare este imperios necesar să fie tratate în termenii unor practici manageriale care să găsească și să

utilizeze resursele lor în cel mai rațional mod de valorificare.

Un ansamblu de noi și complexe probleme ridică și exigențele legitime de **angajare a studenților și clienților**, de toate categoriile, în **managementul** tuturor componentelor de conținut, organizare, funcționare ale instituțiilor din sistemul educației superioare. Cu respectarea unor condiții esențiale: demonstrarea conștiinței responsabilităților pentru propriile soluții, concomitent cu cele față de societate și în societate. Noi provocări la adresa educației terțiare se referă și la necesitatea reînnoirii sale, atât ca sistem, cât și ca instituții, pe baza principiilor **relevanței și ale calității**, concomitent cu **îmbunătățirea cooperării internaționale și a solidarității academice**.

Relevanța, nu ca un concept abstract, ci întemeiată pe corelarea organică a așteptărilor și necesităților societății cu ceea ce instituțiile educației terțiare fac, produc și oferă. Și, mai ales, nu numai pe termen scurt, ci pe termen lung ale orientărilor, obiectivelor și necesităților societății. Concomitent cu respectul culturilor și al protecției mediului înconjurător. Aceasta impune mai bună integrare a educației terțiare, în ansamblul sistemului educațional și al reordonării relațiilor sale cu toate nivelurile educației, în special cu educația secundară. O provocare specială o constituie și deosebita funcție și responsabilitate a educației terțiare, de a forma și promova **gândirea critică și creativitatea**, în sensul că nu este suficient a forma foarte informați și profund motivați cetățeni, care să fie în măsură să poată gândi critic, să analizeze problemele societății, ci să identifice soluțiile la problemele societății, să le aplice și să își asume responsabilitățile sociale pentru acțiunile lor. Ceea ce reclamă noi abordări pedagogice și didactice, capabile să faciliteze dobândirea de abilități de comunicare și de analize critice și creative, gândire independentă, muncă în echipă, în contexte multiculturale, în care creativitatea implică combinarea dintre cunoașterea locală și tradițională, specificul istoric cultural și economic al fiecărei țări.

Evident că aceste obiective implică noi curricule, noi tipuri de materiale de predare și învățare. La aceasta se adaugă multiple și complexe provocări de mare semnificație, care nu pot fi ocolite de toți actorii implicați în promovarea valabilă a acestui nivel de educație, între care, într-o simplă enumerare:

- **educația terțiară și globalizarea** cu implicațiile asupra misiunilor naționale, regionale și internaționale ale acestora;

- **democratizarea educației terțiare**, din toate punctele de vedere: educarea tinerilor și mai puțin tinerilor în promovarea și prezervarea democrației, promovarea femeilor, în sensul accesului la poziții și responsabilități profesionale, cu exigențele vieții familiale etc;

- **educația terțiară, progresul științei și tehnologiei**, cu accent pe problemele etice generate de cercetarea științifică și aplicațiile sale, ca și de invazia realității virtuale, cu consecințele, deja reale, ale adâncirilor diferențelor dintre societățile industrializate și postindustrializate și cele în curs de dezvoltare;

- **educația terțiară și problematica mediului**, în condițiile în care aceasta nu este conectată corect cu creșterea populației, urbanizarea galopantă și cu problemele serioase ale viitorului ecologic al planetei noastre.

* Am putea continua și cu altele, cum sunt excluziunea socială, braindrainul ș.a., dar acestea depășesc cadrul unui modest efort de inventariere a multiplexelor și complexelor probleme ale educației terțiare, astăzi și în perspectivă. Acestea reprezintă unele dintre coordonatele generale actuale pentru dezvoltarea educației terțiare în general, pentru politicile de dezvoltare a sistemelor naționale de educație superioară.

Obligațiile și șansele de soluționare a acestei complexe problematici depind de „**alianțe**” **dintre instituțiile educației terțiare, cu comunitățile educaționale și principalii lor parteneri sociali**, reprezentanți ai societății: parlamentele, guvernele, partidele politice, organizațiile nonguvernamentale, în conjuncție „vocea poporului”, a oamenilor. Evident că, foarte mult, acest efort depinde de măsura vitezei cu care se vor înregistra reacțiile tuturor actorilor unei astfel de „**alianțe**”.

Având în vedere că ne aflăm la începutul unui nou mileniu, în care valorile și idealurile culturii păcii trebuie să devină prevalente, este de importanță esențială angajarea instituțiilor educației terțiare, cu adevăratele lor valori, tradiții și vocații, de a fi printre cei mai activi și angajați competitori ai implementării programelor pe termen scurt, dar și lung, pentru realizarea obiectivelor dezvoltării educației terțiare, în concordanță cu exigențele devenirii viitoare a societăților și vieții noastre, în noul secol al – XXI – lea.

Gabriel STĂNESCU

(9 septembrie 1951 – 21 noiembrie 2010)

Lector univ.dr. Gabriel STĂNESCU a fost cadru didactic la Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice, colaborator al *Opinii naționale*

Dragă Gabi,

Am aflat cu încremire că ai plecat. Te-ai grăbit, prietene. Lași un gol mare în cultura română, dar și în sufletele nenunțărilor care te-au cunoscut, iubit și apreciat. La justa ta valoare.

Probabil că îngerul tău păzitor îți-a șoptit în suflet cuvântul Sf. Apostol Pavel: „Lupta cea bună m-am luptat, credința am păzit, alergarea am isprăvit.”

Sigur că ai luptat lupta cea bună, ca nimeni altul. Ai fost mereu pe baricade, niciodată sub ele. Te-ai luptat pentru țelurile tale înalte, ale tale și ale țării noastre. Ai luptat ca un soldat fără de arginți, dar cu o inimă de aur și cu o energie, cu o forță care mi s-au părut mereu neîmpuizabile. Te-ai luptat și ai câștigat.

Sigur că ai păzit credința. Pușini sunt cei care te-ar putea egala în dragostea ta față de valorile de credință, spiritualitate și cultură ale neamului nostru. Pușini sunt cei care au curajul să aperse credința și neamul cu pasiunea pe care ai avut-o tu.

Această dragoste îți va cristaliza chipul și numele în istoria generațiilor ce vor veni.

Văd că alergarea ai isprăvit. Dar ce alergare! Și cu cât folos. Din mersul tău înainte uite-te, prietene, înapoi și bucură-te de ce ai lăsat după tine. Bucură-te că ai venit, ai luptat, ai învins. Acum te duci la Domnul. Ți-ai început călătoria în ziua Învierii Sale. Și acolo o să ai de lucru, dar altfel. Împărăția lui Dumnezeu nu e lertargie. Este creștere înfinită în Duhul Sfânt.

Mă voi / ne vom ruga pentru tine, iar tu, din îmbrățișarea divină în care creai că ești, să mijlocești pentru noi.

Cu drag, al tău prieten și coleg de tară și de emigrație, Doru

Prof.univ.dr. Theodor DAMIAN și colegiul redacțional al revistei *Lumină Lină*, New York

Colocviu interdisciplinar internațional:

Traducere, semiotică, antropologie: transferul reperelor spațiale și de identitate

București, 25- 26 februarie 2011

Asistent univ. drd. Gabriela ILIUȚĂ

Facultatea de Litere din cadrul Universității Spiru Haret organizează, în perioada 25-26 februarie 2011, colocviul interdisciplinar internațional: **Traducere, semiotică, antropologie: transferul reperelor spațiale și de identitate**. **Argument.** Predarea limbilor străine la Universitatea Spiru Haret a cunoscut, în ultimii ani (2004-2010), un succes notabil prin programul de studii postuniversitare de master în domeniul traducerii specializate. După șase ani de studiu, echipa de formatori, care include educatori, lingviști, critici literari și teoreticieni, traducători profesioniști, venind din diferite orizonturi teoretice, își propune să inițieze un dialog despre abordarea multidisciplinară a traducerii. **Tematică și confluente metodologice.** Pentru a asigura convergența abordărilor, tematica aleasă este în egală măsură punctuală și deschisă la mai multe moduri de gândire: **transferul reperelor spațiale și de identitate în traducerea diferitelor forme de discurs – general sau specializat, potrivit funcției sale literare sau pragmatice.** Am ales reperele spațiale și de identitate ca punct de plecare elementar pentru traducere, permițând judecarea congruenței dintre versiunile aflate în discuție. Transparența fidelă a reperelor spațiale și de identitate ar trebui să permită, de asemenea, reconstrucția aceluiași reprezentării, ca cele menționate de textul sursă, verificate în plan extralingvistic. Pornind de la simpla temă a subiectului unui discurs sau a poziției sale în spațiu, până la construirea unei referințe spațiale dinamice, a unui traseu sau un itinerar, traducerea este necesară să păstreze cadrul de referință al textului sursă. Identitatea actorială, la rândul său, este strâns legată de reperele spațiale, formând, împreună, datele de identificare ale unui discurs; ilustrarea cea mai simplă a acestei solidarități este asigurată prin numele de loc, sau prin relațiile dintre *toponomie, etnonomie, economie*. Dintr-o limbă la alta, toate structurile de reprezentare ale unui discurs se reconstruiesc, inclusiv identitățile și parametrii spațiali. Alegerea traducătorului implică decizii de natură interdisciplinară; uneori, o reflectare de ordin *semiotic sau antropologic* se află la baza unei traducerii corecte. „Corecție”, în traducere, se referă atât la fidelitatea interpretativă cât și la conformitatea referențială. **Abordări.** Toate producțiile textuale, pe specializare tipologică sau tematică, inclusiv texte literare, ar putea face obiectul unei analize din perspectiva transferului traductiv al parametrilor spațiali și de identitate, indiferent de discurs: politică, jurnalism, publicitate, teorie sau conducere, financiar / bancar, administrativ / juridic, tehnic, științific. **Participanți.** Această conferință multidisciplinară este destinată în primul rând formatorilor de competențe în traducere prin programe universitare, mai ales celor care își propun o reflecție sistematică asupra traducerii, aportul lor fiind salut, indiferent de perspectiva teoretică a contribuției lor. **Secțiunile conferinței** vor urma, în principiu, abordarea teoretică a colaboratorilor, care pot imprumta căi metodologice referitoare la oricare dintre aceste discipline: *lexicologie – terminologie; gramatică aplicată traducerii; analiză discursuală; pragmatice; semiotică; antropologie; studii literare sau culturale*. Limbile de lucru în conferință sunt engleza, franceza și română.

GEORGETA DAMIAN-ANDRUNACHE: melodia preferată este imnul național

(Urmare din pag. 1)

Știați ce înseamnă acest sport?

Știam că este pe apă, că sunt bărcile lungi, ascuțite, văzusem la televizor ce înseamnă canotajul, dar nu știam ce este în spatele acelei bărcuțe, iar despre fetele pe care le văzusem eu în barcă n-aveam habar cât munciseră.

Cum ați descrie canotajul de înaltă performanță?

Este un sport greu, care necesită foarte multă disciplină, foarte multă răbdare. Probabil, ca și în alte domenii, când ai rezultat, ai și satisfacții. Acum n-aș face altceva. Face parte din viața mea.

Care sunt atuările dvs?

Cât am fost junioară, în prima mea viață de canotaj, nu aveam parametri. O parte din timp, chiar am fost dată la o parte, reproșându-mi-se că nu am înălțimea necesară, dar mi-am dorit foarte mult și am căutat să lucrez mai mult pe tehnică. Nu sunt o sportivă cu forță foarte mare, în schimb am rezistență. În canotaj, trebuie să ai de toate, dar foarte mult conțeață și tehnica, să te încadrezi într-o echipă, pentru că la noi este sport de echipă, nu este sport individual. În mare parte, toate kolegele cu care am lucrat m-au ajutat, mai mult decât pe celelalte, pentru că eram mai maleabilă în echipă.

Cum e să fii campion, aveți o carte de vizită impresionantă?

Când am împlinit 24 de ani, asta a fost ce mi-am dorit cel mai mult atunci: să fiu campionă olimpică. A fost anul în care am participat la prima Olimpiadă. Mi-a aduc aminte de fiecare pas pe care l-am făcut în anul acela. Mi-am dorit enorm de mult. Era tot ce-mi doream, tot ce visam. Nu mai conta nimic. Am zis că trebuie să mănânc sau să fac orice ar fi făcut. Am zis zis atunci că imnul național va fi melodia mea preferată și așa a rămas.

Ce v-a motivat să mergeți mai departe?

Depinde de fiecare ce așteaptă de la viață, ce-și propune. În fiecare an, în noaptea de Revelion, ca un obicei de familie, trebuia să ne punem o dorință, să ne stabilim, pentru anul respectiv, ce să facem. Când eram copil, trebuia să îmi propun să iau premiul nu știu care, să fiu cuminte. Am rămas cu obiceiul acesta și, în noaptea de Revelion, îmi propun pentru anul respectiv câte ceva și, normal, caut să-mi îndeplinesc obiectivele! Cât timp am făcut sport, mi-am dorit să fiu campionă mondială, să fiu

campioană olimpică, să fiu sănătoasă! Mie mi-a plăcut sportul și ceea ce am făcut. Dacă mi s-ar spune să o iau de la capăt, aș face același lucru.

Cum v-ați caracteriza?

Cred că sunt ambițioasă, îmi place să reușesc ceea ce-mi propun, sunt corectă, îmi place să lucrez în echipă, nu-mi place singurătatea, sub nicio formă!

Care a fost cel mai greu moment al carierei?

Cred că cea mai grea este perioada de antrenament, concursul este cel mai ușor! Ai emoții, dar te duci să-ți îndeplinești ceea ce ți-ai propus. Un moment critic nu a fost, dar au fost multe probleme de sănătate, au fost multe neînțelegeri între noi, de ce nu merge barca, sunt de vină eu, dar de cel mai frumos?

Întodeauna Olimpiada, deși și Campionatele Mondiale sunt foarte grele. Practic, sunt mai mulți concurenți la Mondiale decât la Jocurile Olimpice. Numai că, la Olimpiadă, se califică elita.

Ce se ascunde în spatele succesului de la Olimpiadă?

Se ascund patru ani. Te pregătești patru ani, în fiecare an aproximativ 11 luni. Având în vedere că noi facem 40 de kilometri vâslă pe zi, în afară de forță, alergare și celelalte mijloace de pregătire. Să stai în fiecare centimetru vâslit, să stai în fiecare milimetru de execuție a ramei, a poziției pe care o ai în barcă. Să stai să te gândești numai la medalia aia. Pentru

BIOGRAFIE

Zodie: Berbec (Născută pe 14 aprilie 1976, la Botoșani); Club: CS Dinamo București
 Palmare:
 2000 – JO Sydney – aur în proba de 8+1 și 2 rame fără cârmaci;
 2004 – JO Atena – aur în proba de 8+1 și 2 rame fără cârmaci;
 2008 – JO Beijing – aur în proba de 2 rame fără cârmaci și bronz la 8+1;
 A cucerit 23 de medalii (17 de aur, 5 de argint și 1 de bronz) la Campionate Mondiale, Olimpiade și Cupe Mondiale, în perioada 1997-2007, fiind clasată de Federația internațională de specialitate pe locul 2 în topul celor mai bune canotoare din toate timpurile;
 S-a retras din activitate după Olimpiada de la Atena și a revenit asupra deciziei în ianuarie 2007. După Olimpiada de la Beijing, s-a retras din nou din activitatea competițională și a devenit, pentru a doua oară, mamă;
 Este căsătorită cu un fost canotor, Valentin Andrunache; au doi copii: Ștefan (4 ani) și Miruna Mihaela (1 an și jumătate);
 Studii: doctorand; licență și master la Facultatea de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Spiru Haret.

ea, trebuie să trag un milimetru mai sus de ramă, pentru medalia aceea trebuie să mă ghemui un centimetru mai mult, să fiu perfect sincronizată cu kolega mea. Trebuie să ai în vedere absolut tot! Ce faci, cât mănânci, cât stai în refacere. Se întâmplă ca, după o cursă tare, să rămâi cu picioare, mâini, spate blocați, capul îți vâjâie, simți că-ți crapă. Respirația, ce să mai zice?! Nici nu știi, de cele mai multe ori, pe ce loc ai trecut linia de sosire! Am avut curse pe care le-am câștigat la sutimi de secundă. Aceasta este ritmul în canotaj, nu poți să lupți fără ceas.

Ați putea-o depăși pe Elisabeta Lipă în performanțe?

Nu vreau să depășesc pe nimeni, vreau să mă depășesc pe mine și tot ceea ce fac e pentru mine. Ea a prins alte vremuri, are șase Olimpiade, este campionă olimpică în simplu, cu ceea ce ne se poate lăuda oricine. Să câștigă la simplu este cel mai frumos. Dar nu sunt termeni de comparație. Am năm concurat în aceleași vremuri, în am concurat în aceleși probe, am fost cu ea în barca de 8+1, este nașa mea de cununie, este nașa de botă a băiatului meu, o respect foarte mult... Dar, ea a făcut mai mult decât noi

UNIONE EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

UNITATEA EXECUTIVĂ PENTRU
FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
SUPERIOR ȘI A CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE UNIVERSITARE

Absolvenții și Piața Muncii
Studiu național de monitorizare

UNIONE EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Fondul Social European investește în oameni!

Investește în
OAMENI

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

CALITATE EUROPEANĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Adresă: Str. Italiană, nr. 28 - Parter, sector 2, București
Tel. 021/4551997
E-mail: calitate-eu-invatamant@spiruharet.ro
Website: www.calitate-eu-invatamant.ro
Proiect POSDRU/6/1.2/5/6/2249

Universitatea Spiru Haret participă la studiul național:

Absolvenții și Piața Muncii

Studiul de monitorizare a absolvenților, implementat la nivelul universității, face parte din proiectul național „Absolvenții și Piața Muncii”, implementat de către UEFISCSU și co-finanțat din Fondul Social European.

Ca parte a sistemului național de învățământ, responsabil de calitatea forței de muncă din România, Universitatea Spiru Haret a acceptat ca toată deschiderea propunerea de a participa la proiectul strategic POSDRU „Studiu național de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților din învățământul superior” și de a crea o bază de date, care să conțină informații cu privire la absorbția absolvenților noștri pe piața muncii. – a transmis rectorul Universității Spiru Haret, conf. univ. dr. Aurelian A. Bondrea.

Rolul Universității Spiru Haret în cadrul proiectului este de a pune la dispoziția UEFISCSU date necesare cu privire la realizarea studiului național de monitorizare a absolvenților pe piața muncii, deci, implicit, de realizare a obiectivelor propuse. În acest sens, Universitatea Spiru Haret a desemnat o echipă responsabilă de realizarea cerințelor proiectului, care urmărește: • dezvoltarea unor activități de colectare de informații cu privire la absolvenții din anii de referință ce fac subiectul proiectului (2005 și 2009); • actualizarea datelor de contact ale acestora și crearea unei baze de date; • aplicarea

chestionarului elaborat de UEFISCSU în colaborare cu partenerul german; • participarea la seminariile organizate de către UEFISCSU în vederea derulării în condiții cât mai bune a proiectului.

Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior și a Cercetării Științifice Universitare este inițiatorul și coordonatorul studiului. Studiul este realizat în parteneriat cu INCHER Kassel, Centrul Internațional pentru Cercetare în Învățământul Superior - Kassel, Germania, prin Programul Operațional Dezvoltarea Resurselor Umane, Axă prioritară „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”.

Proiectul are ca scop elaborarea de instrumente de monitorizare a traseului socio - profesional al absolvenților de învățământ superior, pentru implementarea acestora la nivel național și instituțional. Necesitatea implementării proiectului este legată de acoperirea nevoilor societății civile în ceea ce privește piața muncii în prezent, printre nevoile identificate numărându-se: îmbunătățirea calității procesului didactic, prin corelarea ofertei educaționale, a aptitudinilor, competențelor și abilităților dobândite de absolvenții din învățământul superior cu cerințele pieței muncii; existența informațiilor privind evoluția profesională, la diferite intervale de timp după absolvire, în corelație cu o serie de descriptori socio-biografici și educaționali (feedback necesar pentru îmbunătățirea sistemului de IS);

monitorizarea periodică a inserției socio-profesionale a absolvenților, în scopul îmbunătățirii relevantei ofertei educaționale a învățământului superior față de cererea pieței muncii și al creșterii calității pregătirii studenților; dezvoltarea și consolidarea capacității instituționale de a realiza aceste monitorizări cu caracter periodic, la intervale de timp relevante; cunoașterea capacității ofertei sistemului educațional și corelarea acesteia cu cerințele estimate ale pieței muncii; fundamentarea deciziilor de la nivel național și instituțional privind implementarea politicilor naționale în domeniul ocupării forței de muncă; responsabilizarea partenerilor sociali în probleme legate de educație; eficientizarea investiției în resursa umană (absolvenți) reflectată prin nivelul rezultatelor sistemului de învățământ superior.

Obiectivul general al proiectului este de a consolida rolul universităților în evaluarea modului în care cunoștințele, competențele și abilitățile dobândite sunt suficiente pentru a permite absolvenților de învățământ superior să se angajeze pe piața muncii, să dezvolte o afacere proprie, să continue studiile universitare și să învețe permanent. Studiul va urmări traseul socio-profesional imediat după absolvire și după o perioadă, considerată a fi suficientă pentru atingerea unui anumit nivel profesional, și conturarea unei percepții individuale privind nevoile/necesitățile profesionale și de angajare.

UNIONE EUROPEANĂ
GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPOSDRU

ORGANISMUL INTERMEDIER
REGIONAL PENTRU POS DRU
REGIUNEA BUCUREȘTI ILFOV

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Fondul Social European investește în oameni!

Investește în
OAMENI

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

ProfeminAntrep

Adresă: Str. Italiană, nr. 28 - Etaj I, sector 2, București
Tel. 021/4551998
E-mail: profeminantrep@spiruharet.ro
Website: www.profeminantrep.ro
Proiect POSDRU/9/7.6.3/5/6/4240

Conferința de lansare a proiectului

ProFeminAntrep - Promovarea egalității de șanse în antreprenoriat

Miercuri, 24 noiembrie, a avut loc Conferința de lansare a proiectului ProFeminAntrep - Promovarea egalității de șanse în antreprenoriat, proiect național, multi-regional, finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 (POSDRU/9/7.6.3/5/6/4240). Proiectul este realizat de Universitatea Spiru Haret în colaborare cu Uniunea Națională pentru Drepturile Femeii din România, ale cărei principale domenii de interes sunt: protejarea femeii față de incertele transformări generate de procesele economice; militarea pentru conștientizarea drepturilor femeii și ridicarea nivelului de pregătire a acestora. Proiectul, în valoare de 20 900 060 lei, se desfășoară pe o perioadă de 36 de luni. Universitatea Spiru Haret este cofinanțator cu 2% din suma totală a proiectului, din surse proprii.

În deschiderea evenimentului, au luat cuvântul prorectorul Universității Spiru Haret, prof. univ. dr. HC Grigore Poșea, managerul de proiect, conf. univ. dr. Maria Andronie, și președintele al Uniunii Naționale pentru Drepturile Femeii din România, Maria Muga,

care au prezentat obiectivele programului cât și rezultatele anticipate ale acestuia. Printre invitate, s-au numărat și decanul Facultății de Marketing și Afaceri Economice Internaționale, din cadrul Universității Spiru Haret, prof. univ. dr. Luminița Pistol, directorul Departamentului muzical al TVRM, Ilinca Dumitrescu, și managerul unei firme de consultanță în domeniul afacerilor, Carmen Gui, care au prezentat asistenței poveștile lor de succes.

Obiectivul principal al proiectului constă în promovarea egalității de șanse în domeniul antreprenoriatului, pe piața muncii, prin stimularea implicării femeilor în inițierea și dezvoltarea propriei afaceri și va fi implementat într-o perioadă de 36 de luni. Prin acest proiect strategic multi-regional urmăm să îmbunătățim calitatea resurselor umane și să creăm femeilor din România condiții de acces pe piața muncii egale cu bărbații, implicit crescând rata de ocupare.

Obiectivele specifice se referă la: formarea profesională pentru femei în vederea inițierii unei afaceri; asistența în vederea inițierii propriei afaceri, în toate fazele acestui demers de inițiere și înregistrare, autorizare, inclusiv asigurând activități de sprijin și monitorizare ulterior inițierii afacerii.

Grupul țintă al proiectului: 7200 de femei, din toate cele opt regiuni de dezvoltare - București-Ilfov, Centru, Nord-Est, Nord-Vest, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest, Oltenia Vest, județele: București, Brașov, Iași, Constanța, Prahova, Dolj, Timiș și Ilfov, care doresc să inițieze o afacere și care, prin competențele dobândite, vor constitui motorul principal într-o nouă dinamică a economiei românești. Dintre acestea, 40% vor fi studențe, iar în proporție de 60%, vor fi femei care nu sunt ocupate, care sunt defavorizate sau care doresc să își dezvolte potențialul antreprenorial, cariera.

Principalele activități din proiect sunt: cursuri de formare în materie de antreprenoriat pentru 900 de femei la nivelul fiecărei regiuni, facilitând astfel noi oportunități de ocupare și crescând accesul femeilor pe piața muncii; studiu de cercetare privind diferențele bazate pe gen în ceea ce privește profesiile, cariera și veniturile; studiu privind segregarea bazată pe gen existente pe piața muncii care va putea servi ca punct de pornire pentru adoptarea de măsuri în vederea prevenirii problemelor de acest fel; promovarea poveștilor de succes ale femeilor care ocupă funcții de conducere în diverse structuri prin intermediul unei campanii de promovare, astfel fiind prezentate publicului țintă și publicului larg.

Conferința de lansare a proiectului

Calitate europeană în învățământul superior

Joi, 25 noiembrie 2010, a avut loc conferința de lansare a proiectului „Calitate europeană în învățământul superior”, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Axă Prioritară „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”, domeniul major de intervenție 1.2 „Calitate în învățământul superior”. Parteneri în acest proiect sunt Universitatea Spiru Haret, Universitatea Națională de Apărare Carol I și compania Pluri Consultants România.

În deschiderea evenimentului, prorectorul Universității Spiru Haret, prof. univ. dr. Constantin Mecu, a subliniat rolul și importanța calității în învățământul superior românesc.

Prezentarea proiectului a fost făcută de către conf. univ. dr. Maria Andronie, în calitate de asistent de proiect.

Din partea Universității Naționale de Apărare Carol I a luat cuvântul prof. univ. dr. Marius Hanganu, care a subliniat importanța colaborării dintre cele două instituții de învățământ superior din România.

Mihaela Georgescu, reprezentanta Companiei Pluri Consultants România, a adus în atenția celor prezenți componența de formare a proiectului.

În încheierea evenimentului, prof. univ. dr. Gheorghe Duda, prorector al Universității Spiru Haret și vicepreședinte al RENAR, Asociația de Acreditare din România, a explicat celor prezenți importanța acreditării și certificării ISO 9001/2008.

Proiectul Calitate europeană în învățământul superior vine în continuarea preocupărilor Universității Spiru Haret privind îmbunătățirea continuă a calității în toate procesele didactice și științifice, precum și îmbunătățirea abilităților profesionale, principalul obiectiv al proiectului fiind dezvoltarea și implementarea la nivel național - toate cele opt regiuni de dezvoltare ale României, București și județele Ilfov, Brașov, Iași, Cluj, Constanța, Prahova, Dolj, Timiș, într-o perioadă de 36 de luni, a unor strategii și instrumente de asigurare a managementului calității proceselor de educație și formare în învățământul superior.

Proiectul se desfășoară în contextul în care competiția de pe piața educațională și nevoia de creștere a nivelului calitativ al programelor educaționale pe o piață afectată de criza economică obligă la reevaluarea întregii game de programe și restructurarea proceselor din cadrul celor două instituții partener. Creșterea ratei de integrare pe piața muncii a absolvenților de programe de licență și masterat este strâns legată de calitatea acestor programe și de corelarea lor cu economia reală. Nevoia reducerii costurilor de operare pe fondul crizei, care va conduce la schimbări ireversibile în societate, impune efectuarea unei analize profunde a proceselor curente, adaptarea lor la condițiile reale din prezent și crearea mecanismelor de corecție preventivă a proceselor educaționale pentru viitor. Există o nevoie reală de implementare a unor proceduri de operare bine definite la nivelul universităților partener, în vederea asigurării unei operări eficiente din punct de vedere economic.

Obiectivul general al proiectului vizează dezvoltarea și implementarea unor strategii și instrumente de asigurare a managementului calității proceselor de educație și de formare în învățământul superior, care să includă criterii, standarde specifice, indicatori de referință și mecanisme concrete de maximizare a calității experiențelor și proceselor asociate formării și dezvoltării profesionale, care să permită monitorizarea, evaluarea, intervenția corectiv-preventivă și îmbunătățirea continuă a calității în toate procesele didactice și științifice care se desfășoară în cadrul universităților partener.

Obiectivele specifice ale proiectului au în atenție revizuirea proceselor educaționale desfășurate în cele două universități partener și a procedurilor utilizate; crearea/ revizuirea manualelor de calitate ale celor două universități partener; implementarea sistemelor de asigurare a calității învățământului superior la cele două universități partener; certificarea ISO a celor două universități partener; îmbunătățirea proceselor educaționale, precum și a celor de dezvoltare/ furnizare programe de formare; perfecționarea în domeniul calității a personalului implicat în procese educaționale, precum și în procese de dezvoltare/ furnizare programe de formare; crearea unui model de formare în domeniul asigurării standardelor de calitate în învățământul superior, care să înglobeze bunele practici și experiența proiectului, capabilă să fie replicată la nivelul întregii țări.

Grupaj realizat de Mioara IORDACHE
Foto: Adrian ȘERBĂNESCU

INVESTIȚIA ÎN OAMENI (ȘI) PE TIMP DE CRIZĂ

(Urmare din pag. 1)

Concedierile cele mai numeroase sunt anticipate în sectorul extractiv, în industria materialelor de construcții, în cea de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV. În cazul confirmării versiunii oficiale privind rata medie anuală a șomajului (R. Popa, D. Măsurii anticriză pe piața forței de muncă, HotNews.ro, București, 2010) România s-ar încadra sub media UE, în ceea ce privește acest indicator (9,6%), în partea de mijloc a clasamentului celor 27 de state membre, dominat de țări ca Spania (20,3% - rata medie a șomajului), Slovacia (16%) și Irlanda (13,6%).

Mai mult ca oricând acum, într-o societate bulversată de o recesiune economică și financiară atât de dură, când zeci de mii de oameni rămân fără slujbe, educația, formarea personală continuă devin o șansă de supraviețuire, de mobilitate profesională, socială.

Un studiu recent ELLI 2010 (European Lifelong Learning Indicators), realizat de Fundația Germană Bertelsmann, a analizat situația existentă în 27 de țări europene, printre care și România, pe baza unui număr de 36 de indicatori, raportându-se la coordonatele educației elaborate de UNESCO. Este vorba despre „învățare pentru a ști”, care definește educația formală, „învățare pentru a face”, adică perfecționarea la locul de muncă, „învățare pentru a trăi”, adică contribuția majoră la structura cooperării sociale, și „învățare organizată propriei vieți”, vizând efortul permanent de a accentua cât mai multe informații utile dezvoltării personale. Specialiștii de la Bertelsmann consideră că proiectarea educației pe

aceste direcții fundamentale constituie drumul care duce implacabil la bunăstarea societăților secolului XXI, fiind absolut necesare în evaluarea nivelului de dezvoltare a unei anume societăți. Conform acestui studiu, România a obținut cel mai mic procentaj din 24 de țări europene, în care cercetătorii au analizat date privind capitolul consacrat „educației formale”. În legătură cu clasamentul vizând „învățarea conviețuirii” și cu cel referitor la „învățarea propriei vieți”, țara noastră se situează pe penultimul loc, fiind însă mai bine cotată în raport cu ungurii și, respectiv, cu bulgarii. O poziție cu ceva mai onorantă ocupă România la capitolul „învățare pentru a face”, adică perfecționarea la locul de muncă, locul 24, situându-se, totuși, în categoria performanțelor slabe.

Lipsa unor politici active, coerente, care să susțină nevoia de informare și educare permanentă a populației, transformă învățarea continuă într-una vizibil restrictivă pentru mulți cetățeni care își doresc să fie la curent cu ultimele noutăți în domeniul respectiv, dar nu dispun de sursele financiare necesare pentru a procura cărți sau unele materiale didactice.

Raportul din martie 2009 al CE indică o serie de măsuri așa-numite „de bună practică”, care se pot lua de către statele membre, pentru susținerea activității economice. Per ansamblu, statele membre UE au pus un accent puternic pe menținerea numărului de angajați, prin politici care urmăresc: • Susținerea activităților economice care sunt viabile, dar care au dificultăți în accesarea de fonduri, prin facilitarea accesului la capital. Accentul s-a pus pe industrii care au fost puternic afectate de criză, cum ar fi sectorul construcțiilor de mașini, în care multe guverne au operat o

schemă de subvenționare a achiziționării de noi autovehicule. Alte măsuri au vizat accelerarea rapidă a gradului de amortizare a capitalului investit (Cehia) sau eliberarea de fonduri de la stat către angajatorii, pentru ca aceștia din urmă să poată acoperi o fracțiune din costurile cu personalul.

• **Programe de recalificare profesională și training.** Aici măsurile variază în funcție de obiectivele propuse. În Franța, de exemplu, accentul s-a pus pe reconversia profesională, în timp ce, în Lituania, companiile au fost încurajate să-și păstreze angajații.

• **Accentul pe măsuri** destinate să reducă cheltuielile companiilor înainte de disponibilizarea efectivă a angajaților acestora. Printre acestea, se evidențiază șomajul tehnic sau reduceri la plata asigurărilor la contribuțiile sociale.

• **Extinderea perioadei ajutorului de somaj și încurajarea activităților de muncă cu jumătate de normă (part-time).** Austria, de exemplu, a mărit perioada pentru muncă part-time de la un an la doi, iar Germania a acordat bonificații, în cazul reducerii numărului orelor de muncă.

• **Măsuri țintite,** destinate sprijinirii celor din categoria veniturilor mici, cum ar fi subvenții la facturile de energie. În general, aceste măsuri tind să se concentreze pe direcțiile enumerate mai sus, însă aplicabilitatea lor este diferită, în funcție de structura economiei, situația economică existentă și abilitatea guvernelor de a finanța aceste măsuri.

Criza înseamnă, de fapt, un dezechilibru între componentele unui sistem care sunt afectate și care provoacă anomalii în funcționarea sistemului. Crizele, în principiu, sunt necesare pentru că ele „reprezintă o sancțiune indis-

pensabilă pentru erorile de gestiune” (Alexandre Lamfalussy, citat de I Corbu în „Crisa financiară a creditorilor ipotecare americane”,

cu investiții publice în infrastructură, educație, sănătate, cultură. Ar fi fost o șansă să facem, oarecum obligați, ceea ce nu am

● Pondere cheltuielilor cu educația în PIB-ul unei țări reprezintă un indicator de bază, care reflectă politica acelei țări în domeniul educațional. Valoarea acestui indicator, azi, oferă informații despre cum va arăta acea societate, mâine.

● Pe timp de criză, este recomandabil ca, mai accentuat decât în perioadele de normalitate economică, investițiile în educație să crească. Resursa umană bine pregătită, din punct de vedere instructiv-educational, reprezintă principalul factor de producție generator de inovativitate și creativitate

● Investiția în oameni, respectiv în educația și formarea acestora, este cea mai profitabilă investiție pe care o națiune o poate face. Procentul din PIB alocat acestei investiții denotă importanța pe care autoritățile unui stat o acordă învățământului, educației și cercetării.

● Națiunile prospere ale lumii au acordat și acordă cea mai mare atenție educației și alocă procente importante din PIB acesteia.

● Capitalul intelectual, în societatea bazată pe cunoaștere, reprezintă cea mai importantă resursă de care o societate dispune, aceasta fiind superioară resurselor clasice: munca, natura, capitalul.

● Există o mare inechitate între țările care investesc în educația propriilor cetățeni, în special în învățământul superior, și țările în care, după terminarea studiilor, cei mai pregătiți absolvenți merg să lucreze.

vol. „Economie, Integritate, Eficiență, Eitura Fundației România de Măine, București, 2008, pg. 264). Numai pentru crizele sistematice trebuie luate măsuri de contracarare, întrucât acestea pot avea ca rezultat prăbușirea sistemului. Criza economică actuală, la nivel internațional, a afectat România, în principal, prin diminuarea cererii la export cu cea 15-17%. Teoria recomandă ca în perioadele de criză scăderea cererii de produse și servicii atât la intern, cât și la extern să fie compensată

făcut de ani de zile, adică modernizarea infrastructurii de transport, modernizarea satelor, modernizarea școlilor, modernizarea spitalelor etc. Din păcate, politicile inadecvate promovate nu numai că nu au condus la aceste deziderate, dar au accentuat, prin criza proprie, internă, efectele negative ale crizei externe, situația tinzând să fie scăpată de sub control. Dacă examinăm investițiile în educație, constatăm o eroare strategică de politici publice în acest domeniu.

Pentru că ponderea în PIB a investiției în educație și aceasta în condiții normale de dezvoltare economică a unei țări, reprezintă condiția esențială pentru prosperitatea acelei țări. De altfel, există o legătură directă între nivelul de dezvoltare și calitatea vieții unei țări și investițiile în educație și cercetare. Pentru că toate celelalte resurse sunt limitate, cu excepția capacității creative și de inovare a oamenilor, capacitate care se inițiază și se dezvoltă în procese instructiv-educative și de cercetare. De altfel, capitalul uman se definește, de fapt, ca fiind capital educațional, respectiv, capital intelectual. Aceasta deoarece educația, pregătirea, cultura reprezintă esența capitalului uman și, prin apartenența la categoria „intelect”, este pertinent ca, din punctul de vedere al utilizării capacității de muncă umane în procese de producție, capitalul uman să poată fi mai aproape de definiția capital intelectual. Acest tip de capital se poate forma, dezvolta și acumula prin participarea subiectului uman la diferite programe educaționale formalizate sau ca urmare a efortului propriu, în calitate de autodidact. În cadrul primei forme, subiectul uman interrelaționează cu instituții educaționale, școli, universități etc., respectiv cu stocul de capital intelectual al acestor sisteme (informații, cunoștințe, proceduri, tehnologii etc), înșușindu-și o anumită pregătire și obținând o serie de competențe și abilități confirmate prin calificative, note, certificate, diplome etc, în urma evaluărilor periodice și finale, conform principiilor docimologice. Așadar, această direcție permite realizarea și a unor proceduri de comensurare a capitalului intelectual, exprimabile în ani de

studii, medii, diplome ș.a.m.d. A doua direcție, care poate fi denumită educație neformală, în fapt educație prin metode autodidactice, asigură, de asemenea, cunoștințe, abilități, competențe, însă acestea sunt mai greu de comensurat și sunt, formal, necertificate. Ambele forme de educație presupun resurse și eforturi, adică investiții în educație. Aceste investiții sunt, de asemenea, de două feluri: investiții proprii și investiții sociale, respectiv investiții pe care societatea le face.

Un indicator important și care măsoară efortul pe care societatea este dispusă, la un moment dat, să-l facă pentru ca membrii societății care se încadrează în anumite criterii de vârstă să urmeze anumite programe educaționale și să obțină un anumit capital intelectual, în conformitate cu posibilitățile societății la un moment dat, îl reprezintă ponderea cheltuielilor publice pentru educație PIB, în PIB, (Produsul Intern Brut) dintr-un anumit an financiar. În România, se observă că în toată perioada 2000-2007 acesta s-a situat sub 5%, deși legea prevede un procent de 6%.

În perioada 2001-2006, pe ansamblul țărilor EU-27, s-a investit în medie cca 5,1% din PIB, însă există diferențe destul de mari între țări. De exemplu, în 2006 procentul a depășit 6% pentru țările nordice și pentru Cipru, în timp ce, în celelalte țări, s-au alocat pentru educație sub 5% din PIB. Alte date statistice oficiale reflectă ponderea cheltuielilor cu educația în PIB-ul diverselor țări din aria europeană, precum și Statele Unite ale Americii și Japonia. Se remarcă ponderile importante alocate educației în Danemarca, 7,83%, Franța 5,99%, Malta 6,31, Suedia 6,69%, Islanda 7,36%, Norvegia 6,76%, și Statele

Unite 5,29%. România a alocat în 2007, după o serie de ani cu procente de sub 3,5%, evident procent nesatisfăcător, un procent mărit, de fapt cel mai mare din toată perioada, respectiv 4,25%, însă tot insuficient și tot sub prevederile legale, care impun 6%. Aceasta relevă „importanța” pe care autoritățile o acordă investiției în capital intelectual, cea mai importantă investiție, pe care o națiune o poate face.

Dacă pentru învățământul primar și secundar investiția publică se justifică prin aceea că cetățenii urmează să își însușească un pachet de servicii educaționale, în conformitate cu valorile și standardele pe care o societate le împărtășește la un moment dat, coroborat cu procentul de cheltuieli în PIB, pe care acea societate decide să-l investească, în ceea ce privește învățământul superior, problema este oarecum controversată. În special, țările subdezvoltate sau în curs de dezvoltare, care asigură învățământ superior gratuit, din cauza faptului că, de multe ori, absolvenții care sunt vărfuri intelectuale migrează în țări dezvoltate unde sunt bine plățiți, astfel că aceste țări devin furnizoare nete de capital intelectual gratuit pentru țările dezvoltate, ceea ce este cel puțin inechitabil, dacă nu neetic. Ar fi necesară o reînnoaștere a investiției făcute în educarea acestor vărfuri, fie din partea lor, prin necesitatea de a lucra un număr de ani în țara care le-a finanțat educația, fie prin alocarea unei părți din venituri, pe care le produc în țara în care au migrat, țări de unde provin. Sigur, problema este complicată, necesită discuții, însă acest tip de furnizare de capital intelectual ar trebui să facă obiectul unor dezbateri internaționale și găsite forme echitabile de sprijinire a țărilor furnizoare.

SĂ NE CUNOAȘTEM PROFESORII:

Lector universitar drd. RODICA MATEI

- un om de o calitate superioară, de o noblete rar întâlnită și cu o răbdare și dăruire pentru semeni fantastice

Cine este Rodica Matei? Ei bine, nu este proprietara celui mai nou salon de înfrumusețare, nu este proprietara ultimului model de BWV, nici una dintre vedetele lumii mondene, care face obiectul multor articole din ziarele de gen.

Este un om care studiază, care face proiecte grandioase pentru mine, pentru tine, pentru noi toți. DA! Este acea persoană din umbră, care își dedică viața carierei și își pune toate resursele de care dispune în slujba oamenilor cu probleme mai mici sau mai mari. Ar fi o greșală să nu recunoaștem că toți avem probleme, pe care nu mai stim cum să le gestionăm la un moment dat al vieții. Ei bine, cu asta se ocupă Rodica Matei.

Am cunoscut-o pe Rodica cu mult înainte să îmi devină profesor la facultate, în cadrul serviciului pe care îl prestat la acel moment. Ce m-a atras la ea? Liniștea interioară și stăpânirea de sine. Pe parcursul timpului, am constatat că nu era o stare de moment și că ea este chiar așa tot timpul. Mă întrebam dacă mai există oare astfel de oameni sensibili, atenți la problemele altora și cu o atitudine degajată și optimistă asupra vieții în general, în vremurile pline de zbucium în care trăim. Când ești lângă Rodica, te întrebi dacă ai probleme în viață sau nu cumva ești mult prea dramatic și privești viața într-o perspectivă pesimistă. Pe parcursul timpului, am descoperit în Rodica Matei un om de o calitate superioară, de o noblete rar întâlnită și cu o răbdare și dăruire, pentru

semeni, fantastice. Întrebarea pe care mi-o adreșam după fiecare întâlnire cu Rodica era: mai există oare femei care să aibă o viață așa de liniștită și plină de pace? Senzația mea, până să ne împrietinim, realmente, și să începem să ieșim împreună să ne relaxăm, să vorbim, să ne consultăm, și să socializăm atât noi două, cât și în grupuri de prieteni, era ca această femeie are acasă un divan frumos și că își petrece majoritatea timpului citind, relaxându-se și bucurându-se de viață, fiind o răsfatată. Ei bine, m-am înșelat, pentru că nu este un personaj dintr-o poveste, ci un om normal, ca mine, ca tine, ca noi toți.

Este mamă a doi copii minunați, soție, fiică, noră, prietenă, colegă de serviciu, scriitoare, psihoterapeut și, nu în ultimul rând, cadru didactic, lector universitar la Facultatea de Sociologie-Psihologie din Universitatea Spiru Haret și Psihologie din cadrul Universității București.

- 1995, a absolvit Facultatea de Psihologie din cadrul Universității București;

- 1995-1996 a obținut diploma de master în psihanaliză și psihopatiologie la Universitatea Paris 13;

- în prezent, doctorand la Universitatea Paris 13, sub conducerea profesorului universitar doctor Vlad Marinov.

- 2001, printre primii membri direcți din România ai Asociației Internaționale de Psihanaliză, psihanalist cu drept de formare al Societății Române de Psihanaliză;

- 1998, membru fondator al Fundației Generația pentru Psihanaliza Copilului și Adolescenței;

- 1996, membru fondator al Asociației Cercetătorilor Francofoni în Științe Umane;

- la Universitatea Spiru Haret predă din 1997; din 2001, susține cursul de Psihanaliză; organizează manifestări științifice, simpozioane, conferințe, și participă la conferințe internaționale, seminarii și școli de vară.

- este responsabil cu programul de cooperare interuniversitară Erasmus, între Facultatea de Sociologie - Psihologie a Universității Spiru Haret și Universitatea Paris 13;

- organizator al Colocviului franco-român de psihanaliză din 4 și 5 noiembrie 2010.

- Colocviul Franco-Român de Psihanaliză și Prelegeri Universitare Specializate, care tocmai a avut loc, a fost inițiat de către Facultatea de Sociologie-Psihologie din cadrul Universității Spiru Haret în colaborare cu Universitatea Paris 13 Villeteaneuse, în cadrul programului de schimburi interuniversitare Erasmus, și despre care *Opinia Națională* a scris. A fost un pas important pentru viitorul psihanalizei și al psihologiei în țara noastră, de un succes real, datorită proiectelor de lungă durată, ce se vor desfășura între cele două universități.

S-au discutat teme de interes pentru viitorul generațiilor. Însuși prof.univ.dr. Florin Tudose, decanul Facultății de Sociologie-Psihologie, a susținut, în deschidere, o temă de actualitate și anume „Rolul modificărilor sociale majore în patomorfoza tulburărilor afective”. În calitate de absolvent al Facultății de Sociologie-Psihologie, doresc să mulțumesc conducerii universității, profesorilor și tuturor celor care s-au implicat efectiv în derularea acestui proiect, pentru preocuparea pe care o manifestă atât pentru dezvoltarea și formarea tuturor studenților actuali, cât și a generației viitoare de psihologi. Și, nu în ultimul rând, lector univ.drd Rodica Matei, care în baza relației de colaborare de 15 ani cu prof. dr. univ. Vladimir Marinov, s-a implicat atât profesional, cât și la nivel afectiv și organizatoric.

Invit noile generații de studenți să profite la maximum de toate aceste proiecte din cadrul Universității Spiru Haret, de șansele pe care le oferă această Universitate. Mulțumesc și felicit, totodată, pe toți cei care profesază și au ales această meserie frumoasă de psiholog, care ne pune în slujba oamenilor, și îi invit pe toți cei care pot ajuta la aceste minunate proiecte să se alature celor deja implicați.

Cristina PĂUN, absolvent al Facultății de Sociologie-Psihologie

PANTEON

MUZEUL-ȘCOALĂ

Există în Capitală un loc seducător pentru toate vârstele, și mă refer la muzeul tehnic din Parcul Carol I. Sunt români care n-au ajuns acolo niciodată, deși nu ar trebui să fie niciunul. Și asta nu pentru că ar fi greu de identificat pe hartă ori s-ar dovedi cine știe ce inaccesibil. Se întâmplă astfel din greșită așezare de priorități, ignoranța ori superioara abordare de subiect. Datorăm existența adresei în cauză unui savant, care nu s-a sfîșit să teoretizeze rolul instructiv-educativ al oricărui așezământ muzeal corect gândit și înzestrat cu toate câte are nevoie în existența sa. Dimitrie Leonida inițiază demersul alcătuirii unui Muzeu Tehnic Roman la începutul veacului trecut și avea să-și vadă proiectul (cum am zice azi) după doar câțiva ani de zbatere în contul lui. În 1909, din câte știu eu, pe locul primit în dar cu această destinație își deschidea porțile acest magnet destinat să fascineze vizitatorii de toate vârstele. Sub acoperișul amenajat în stânga intrării dinspre Fântâna cu Zodiac, și-au găsit locul piese de mare atracție intrate în portofoliul autohton al creației tehnice, într-o țară care experimenta un plomb alinierea ei la reușitele mondiale. Sunt contribuții ce ne pot părea, astăzi, nici mai mult nici mai puțin decât reușite de timp liber ale unor spirite puse pe inovare fie și doar în timpul liber și în perimetre artisanale. Merită să cunoaștem acele zădărnice, patinate de atingerea vremii. Ele au rostul de a semnaliza apriga înclinație pe necunoscutul a spiritelor născute cu darul de a vedea idei. Stau alături, printr-un efort de completare și sistematizare, care nu a încetat niciodată, sute și sute de aparate și mașinării fel de fel, compuse pe la noi ori aiaure în lumea largă, ca niște buniciuțe ieșite în fața casei cât să simtă căldura privirilor unor trecători interesați să le dea binețe, decurând din respectul la care au dreptul.

Există în România și alte locuri unde, prin acțiuni meritorii, au fost puse pe picioare asemenea unități de memorare în spațiul tehnico-științific, în semn de reverență pentru tulburătoare tresăriri de inteligență românească. Aș spune mai mult: probe ale geniului.

Cu ani în urmă, pe când robeam prin studiourile Televiziunii și Radioului naționale, de voram alături de colegii mei, oferta expozițională a Muzeului Leonida, în căutarea punctelor de sprijin pentru a configura o torță

de entuziasm și recunoștință datorată spiritelor alese ce au trudit la afirmare numelui românesc în altarele creației științifico-tehnice din toate timpurile. Dublate de cercetări de arhive și lecturi sistematice și susținute, imaginile decupate din existența muzeului caligrafiau ceea ce și eu, alături de alții consideram a fi o datorie - cunoașterea românului savant, a spiritului inventiv, a efortului durabil într-o zonă atât de sensibilă și încifrată.

Aflu că, de câțiva ani, se găsește pe planșetele unor entuziaști proiectul unui Muzeu Național al Științei și Tehnicii în București. Proiectantul-șef al acestui demers îmi este cunoscut. Mă refer la prof. univ. dr. Mihai Mihăiță, președintele Asociației Generale a Inginerilor din România. A fost de curând sărbătorit de prietenii, la vârsta de 80 de ani (ziua sa de naștere reprezintă, oficial, și Ziua Inginerului Român). Profesorul Mihăiță are în spate zeci de ani de roboțelă la calea ferată - a absolvit Institutul de Căi Ferate - între care, o perioadă însemnată, la conducerea C.F.R. A coordonat, ca ministru adjunct, întreg sectorul feroviar în ani când prindea contur tracțiunea electrică, implicând toate câte le cerea această săritura de cangur în domeniu, trecerea de la folclor la simfonie. A consumat o perioadă de timp relevantă în administrarea Centrului român de calcul pentru calea ferată. Așadar, ceferist de cursă lungă, iată-l, acum, pe domnul Mihăiță pregătind pentru examinare și aprobare Dosarul unui Muzeu Național, cu principala menire de a potența existența instituției create de Leonida și consolidată de timp, aducând-o la dimensiuni și funcții potrivite etapei în care ne aflăm. Nimic din ce se află tezurizat la muzeu nu va bate în retragere. Va primi doar vecinătăți demne de respect, alături de care să sporească forța evocatoare a creației tehnice în țara și în lume, încorporând, pe platforme sale, cât mai multe și semnificative creații. Este o regândire a funcțiilor muzeului centenar, o reactualizare pe principii moderne, o galvanizare a rolului său în deschiderea fiicărilor dintre noi către această mare planșeta de exprimare a inventivității. Cu alte cuvinte, redimensionarea acestui organism, revitalizarea lui, aducerea sa, prin eforturi, ce nu vor fi deloc puține și mărunte, la nivelul celor

existente prin alte părți. Sunt convins, eu unul, că au văzut mulți de pe la noi muzeul din München. Cei care au trecut Atlanticul se vor fi minunat observând de aproape, la Washington, Smithsonian Institute. Călători mai norocoși au avut șansa, poate, să pătrundă pe culoarele complexantului muzeu al științei și tehnologiei din Chicago (organizatorii n-au uitat sa expună date ce fac trimiter la prima experiență nucleară reușită de Fermi, „la două mile de aici”, cum sună eticheta de pe perete).

Cred că devine clar cititorului meu că nu susțin o operație necesară de dragul de a avea și noi Sena noastră, precum Bahluil. Muzeul tehnic, pretutindeni pe unde există, se ambiționează în două direcții: să evoc, prin concretul palpabil, stări de agregare ale creației tehnice valoroase; să exercite, prin mijloace și căi pe cât posibil seducătoare și convingătoare, forța modelatoare aptă să inducă interes real, să educe, să formeze atleții competițiilor de mâine. Începând cu a-i vrăji pe cei mai mici dintre aspiranți potențiali la dispute științifice și tehnice de gabarit.

Proiectul lansat de ing. Mihai Mihăiță are girul unor autorități în materie (academicianul Radu Voinea și-a spus părerea, susținându-l cu entuziasm). Un lucru este clar celui ce răsfoiește dosarul în cauză: totul este gândit astfel încât, printr-o amplă adăugire de spații, printr-o arhitectură interioară atent gândită, prin proiectii de viitor luate în considerare, Muzeul Național al Științei și Tehnicii poate deveni, prin identificarea forțelor de susținere adecvate, o atrăgătoare realitate. Un spațiu expozițional anvergură. Și o tulburătoare școală pentru viitor.

Neagu UDROIU

Studenții noștri, colaboratorii noștri

Bucureștiul, un oraș sufocat

Trăim într-o conservă de praf.

Tot mai mulți oameni vin în capitală, pentru studii sau pentru joburi, în speranța unui trai mai bun, însă Bucureștiul a devenit neîncăpător.

Investitorii folosesc și distrug orice spațiu verde, construiesc clădiri care rămân goale, fără măcar a ne oferi câteva locuri de muncă în plus.

Traficul este infernal, autovehiculele se înmulțesc pe zi ce trece, ignorând total criza. Ca atare, oamenii sunt tot mai bolnavi și mai nervoși, mai nemulțumiți și mai inutili.

9000 de locuitori pe kilometru pătrat e doar un număr, ce ne situează peste Viena sau Budapesta, dar nimeni nu pare deranjat. Mii de oameni noroștii și ambulanță, mii de oameni se calcă în picioare în autobuze și în metrou, mii de oameni stau la cozi infernale pentru a-și achita ratele, mii de oameni se chinuie muncind orice pentru a putea supraviețui într-un oraș unde, odată, era loc pentru toată lumea, lume care trăia decent.

Și nimeni nu face nimic...un oraș paralizat.

Georgiana Ramona STANCIU, studentă, anul III, Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

Unde ne petrecem Revelionul

Sensation White în România!

Țineți-va bine pentru că mega seria de petreceri Sensation White va veni și în România pentru a aprinde Bucureștiul, la propriu, cu artiștii tipice nopții de 31 decembrie. Pentru prima dată în România, mega-evenimentul Sensation White va cuprinde, pe lângă spectacolul de pe scenă unde vor performa DJ de talie mondială, și un show de lasere, acrobății și multe alte surprize.

Conceptul Sensation White s-a născut în Amsterdam, Olanda, în vara anului 2000. Evenimentul s-a desfășurat exclusiv în Amsterdam, de la înființare până în 2005, când a luat amploare la nivel internațional. În 2008, a fost organizat primul Revelion Sensation, simultan în Melbourne (Australia), Dusseldorf (Germania) și Barcelona (Spania). Pentru evenimentul de la București există trei categorii de bilete: 69 € (310 RON) - Regular Ticket, 139 € (625 RON) - Golden Ticket, 199 € (895 RON) - Platinum Ticket. Atenție- dress code white obligatoriu! Line-up nu a fost anunțat încă. După Revelionul Sensation de la Romexpo, organizatorii promit și un eveniment After Party, în prima zi a anului 2011. Cei 16 000 de participanți vor beneficia de un decor cu aceeași tematică și dress code white, petrecerea va fi susținută la platane de Rosario Internullo, Adrian Efimie, Mahony, DJ Proof și alți DJ cunoscuți. Taxa de intrare la acest eveniment este de 30 de euro.

Mircea ANDREI, student, anul II, Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

Cafeaua de dimineață

Prima rază de soare pătrunde prin draperiile uitate a fi trase cu o seară înainte, semn clar că fie îți place să privești Bucureștiul noaptea, fie că ai avut parte de o seară incendiară și ai uitat să tragi perdeaua când te-ai așezat în pat, asta dacă ai mai ajuns acolo. Acoperit de un ceareaf pe te pregătești de o nouă zi în jungla urbană. Te ridici ușor din pat, duș, revigorare, mic dejun. Un bol de cereale, câteva mini sandwich-uri, un fruct și se pare că îți încăreacă bateriile pentru o nouă zi. Și totuși, ceva lipsește din acest decor plăcut. Toate simțurile îți-au fost răsfațate, numai unul nu. Chiar dacă aerul proaspăt de afară îți delectează plămânii, îți lipsește savoare.

Lipsește aroma aceea de cafea îmbietoare, proaspăt măcinată, fierbinte, aburul acela ce te face să te simți în Brazilia sau Columbia, ce te face să te vezi pe terasa unei vile privind către plantația de cafea. Fie că ai timp și o prepari acasă, ibric sau filtru, fie că ritmul cotidian te face să fii acea persoana ce își savurează cafeaua în drum spre serviciu, în metrou citind presa sau în drum spre facultate, ascultându-ți muzica preferată ce îți trezește trupul, cafeaua e nelipsită. Fie că o preferi black sau cu lapte, cu topping de caramel sau frișcă, e licorea miraculoasă ce îți aduce zămbetul pe buze chiar și într-o zi mohorâtă de toamnă. Nicio altă cafea nu se compară cu cea de dimineață. Băută în altă perioadă a zilei, nu va face decât să-ți mai dea un imbold, un mic push pentru a continua și a face față cu succes unei noi zile.

Cafeaua de dimineață e nelipsită. E consumată de oameni de toate vârstele, fie că o beau înainte de a merge la muncă, școala, facultate sau după o noapte nebulă, cafeaua de dimineață întotdeauna e specială. Aromată, îmbietoare, plină de optimism. Cafeaua de dimineață...

Romulus-Ștefan MOȘNEANU-ZAHARIA, student, anul III, Facultatea de Jurnalism, Comunicare și Relații Publice

Pledoarie pentru revitalizarea grăurii românești

Biografia artistică a doamnei Ala Popa Jalea este îngemănată, pe o perioadă de aproximativ patru decenii, cu existența Atelierului de Gravură al U.A.P. Lucrează pentru saloanele municipale, republicane, participă la expoziții internaționale ca *Intergraphik* (Germania) sau *Bienala de Grafică de la Florența*, unde a primit Medalia de Aur pentru *Piatra prețioasă*, o lucrare cu titlu sugestiv pentru secretul tehnicii în aquaforte, artă alchimică, ce îmbină relief și transparență. Multe din lucrările ei se află în muzee din țară: la Galați, Tulcea, Constanța, Sibiu, Bistrița, Ploiești și în colecții particulare sau de stat la Linz, Dresda, Stuttgart și Florența. M-a descusut serios pe tema interesului meu legat de atelier. De fapt, ea mi-a oferit în urmă cu doi-trei ani anecdote, ba chiar și scurte portrete

Jalea: Lată ce povestește Ala Popa

Primul atelier de gravură a fost pe strada Aurel Vlaicu, unde UAP avea o tipografie și niște ateliere de creație, sculptură și pictură. De acest atelier mi-au vorbit Lidia Mihăescu, Corina Anghelulea, Mircea Olarian, Maria Manolescu, adică oameni din generația părinților mei.

Între timp, atelierul s-a mutat la Uniunea veche, la Casa Cerchez, pe Calea Victoriei, o casă în stil neogotic, superbă. Acolo era, la subsol, atelierul de gravură, unde șef era Fred Micoș. Gravura de autor avea o mare căutare în epocă, atunci înflorea și la noi, era o mișcare în toată lumea. Eram un pic îngheșuiți, dar era bine, o atmosferă de mare emulație și bună-dispoziție. Pe urmă, Uniunea

Ala Popa Jalea despre lungul drum al speranței

Gravura românească trece prin momente dificile. În București, spre exemplu, unde sunt cei mai mulți artiști români cu această specializare, principalul atelier a fost evacuat, iar valoroasele prese zac nefolgoșite și se deteriorează. Pe această temă, vă prezentăm un dialog între criticul Ana G. Roman și o foarte bună cunoscutoare a subiectului, Ala Popa Jalea, urmașa marelui sculptor care a fost Ion Jalea. (A. Bunescu)

ale colegilor de atelier, unii chiar plecați, de ceva timp, în lumea ideilor. Sunt nume prezente pe simezele expozițiilor, saloanelor anuale de grafică: Corina Belu Anghelulea, Gy Szabo Bela, Ileana Micodin, Ion Panaitescu, Mircea Puia Maschiveici, Ștefan Iacobescu, George Leolea, Cornelia Dăneț, Marcel Chirnoagă, Wanda Mihuleac, Adrian Dumitrache, Dan Erceanu și alții.

nu ne-a mai suportat, îi deranjam totuși pentru că lucram cu acizi și ne-am mutat în Iulius Fucik, la o casă particulară. Acolo, gravura a fost sefi de atelier Ioan Untch și Ileana Micodin. Atunci a venit un val de tineri absolvenți, care au revigorat atelierul. Erau și pictori sau sculptori, care aveau poftă să facă o gravură, ca Octav Grigorescu, Ion Nicodim, G. Apostu. Printre noii veniți a fost un grup,

quartetul Erceanu, Panaitescu, Dumitrache și Leolea. Erau elevii lui Kazar, adică absolvenți de grafică, apoi au mai venit și alții, Simona Runcan, Traian Filip, Petru Rusu și Valentin Popa, care nu făcuse nicio școală, era vânzător de cuie, dar era foarte talentat. Acolo se lucra intens, mai ales înainte de o expoziție, chiar și noaptea. Ne programam la presă și stăteam și noaptea, ca să fim gata la timp pentru predare. Pe urmă, ne băteam capul cum să numim lucrările, ca să pară în manieră socialistă.

La un moment dat, ne-au dat afară și de acolo, pentru că s-au plâns vecinii că le vin mirosuri de acid. A trebuit să evacum rapid și „pila omnia vincit”, aveam printre noi pe fata vice-primarului sectorului 1, Luana Drăgoescu. Ea s-a dus la tatăl ei cu „te rog, tata”.

Și așa ni s-a aprobat spațiul din Speranței. Era o casă de mic burghez, avea camere mari. Atelierul era înțreținut de Uniune, chiar se făcuse o mare investiție, se amenajase o sală pentru prese, un atelier de tâmplărie și o sală pentru șeful de atelier. Apoi s-a amenajat și o sală pentru expoziții, sus, în pod. A fost un eveniment care a dat naștere expozițiilor anuale cu titlul *Podul*. Acum, presa cea mare, făcută la Paris în 1853, e bucățele și se află la Combinatul Fondului Plastic. După mine, presa asta e pierdută, nu se mai poate recupera, pentru că ea trebuia demontată și reasamblată de un specialist.

Alte detalii despre dezafectarea atelierului mai aflasem, cu câțiva ani în urmă, de la Theo Hrib, ultimul păstor al atelierului. În urma valului de retrocedări, clădirea a fost pierdută. Artiștii veneau tot mai rar pe la atelier, din pricina sistării utilităților. Până să apuce Uniunea să găsească al sediu, pierderea a fost dublată de vandalizarea materialelor de lucru, a preselor și plăcilor lucrate de artiștii graficieni. O istorie întregă trebuie recuperată de pe urma existenței acestui spațiu care a adunat generații de artiști văzuți fie constituți în grupuri, fie ca niște individualități. Unii veneau ocazional, ca pentru a mai reînnoia firul artei gravurii, alții veneau în fiecare zi sau săptămânal. Mai erau și alții, logodiți cu atelierul, cum era Ștefan Iacobescu (acolo a și murit), care, fiind de-ai casei, întrețineau mereu atmosfera cu spiritul acestui meșteșug nobil, ce trebuie acum revitalizat.

Ana G. ROMAN

Incursiune în universul poetic al Aureliei Marin

continentul european - și lacurile cu apă sărată, există, din ferice, o bibliotecă foarte dotată, într-un spațiu modern. Aici este o impresionantă colecție de cărți, îngrijită de doamna Simona Alionte. Ea mi-a vorbit despre poeta orașului. Cel mai recent volum al său este intitulat *Albul miresei care se vedea în oglindă*.

Simona Alionte mi-a sugerat să o vizitez. Am mers la ea, a doua zi. Am găsit-o în ipostaza fericită de bunică, împreună cu soțul și cu un nepoțel blond și neastâmpărat. Ajunși la anii înțelepciunii, păstrându-și frumusețea și vioiciunea, doamna Aurelia Marin te cucerește imediat prin naturalețe și modeste. Mi-a vorbit despre farmecul oreilor de școală. Și-a amintit, cu admirație, de profesorii

săi din Slănic, apoi, despre anii de la Facultatea de istorie din București, unde l-a întâlnit pe cel care avea să îi devină soț. Prin natura meseriei domnului Marin, familia a călătorit mult, în diferite capitale europene sau Africa. Pe aceste drumuri, în clipe de răgaz sau neodihnă, ea a avut o prietenă nevăzută - Poezia. Volumele de versuri sunt mărturia acestei realități.

În perioada 2001-2006, Aurelia Marin a publicat mai multe volume de poezie cu titlurile: *Arsenalele singurătății*, *Călătoria*, *Cutia de scrisori și Pastrea cu noaptea în cap*. Ascultând-o și văzând-o, plină de viață, debordând de entuziasm, ai fi pariat că poeziile sale sunt oglinda acestei stări tonice. Dar, nu. Ele se apleacă mereu spre dramatism. Ce

contrast surprinzător între soția, mama și bunica Aureliei Marin și poeta cu acest nume. Citindu-i poeziile, îți dai seama că autoarea face parte din categoria celor pentru care viața are multe provocări, ce nu pot să fie trecute prea ușor.

Un critic de talia lui Mircea Martin, scriind despre aceste poezii, menționa: *Versurile Aureliei Marin atestă o certă înzestrare poetică, recognoscibilă și în sensibilitatea lirică și în capacitatea sugestivă. Indiferent de tematica lor, poemele au o mișcare hieratică, repetitoare și promițătoare în același timp. Atmosfera lor este, în genere, învăluitoare, pregnantă, insimuită. Așteptăm, cu real interes, următoarele sale producții literare.*

Silvia BUNESCU

Premii la Internațional Property Awards

Doi ansambluri imobiliare din România au fost premiate în cadrul competiției imobiliare internaționale International Property Awards. Este vorba despre o clădire de birouri de pe DN1 - Platinum Business and Convention Center, proiectată de arhitectul Vlad Cavarnali, și un ansamblu rezidențial din Pipera, Oxford Gardens.

International Property Awards este o competiție internațională imobiliară, aflată la a XVI-a ediție. Juriul competiției este alcătuit din 44 de experți și profesioniști din diversele arii ale domeniului proprietății: arhitecți, designeri de interior sau mobiliere, editori ai unor prestigioase reviste din domeniu, antreprenori și consultanți. Helen Shield, redactor-șef și cofondatoare a International Homes Magazine preidează de peste 10 ani juriul acestei competiții.

Reflecții săptămânale

Leacuri bibliografice

Funcțiile curative ale scrisului, mișcării și desenului sunt invocate adesea în timpul consultațiilor tot mai frecvente la care apelăm pentru a ne reveni din stările confuze. Se mă întâmplă ca vreun bolnav, urmând tratamentul, să prefacă alegerea în dans, culorile în pictură și cuvintele în poezie. Banalul devenit estetic este un efect secundar, absent din tratatele de medicină, dar pe care cei vechi îl priveau ca pe autentica sursă a vindecării.

Contemporani de-ai noștri au furat inscripția *Punct de prim ajutor* de pe muzee și biblioteci și au pus-o pe alte clădiri.

Și farsa nu se oprește aici. Intri după tablouri într-un *Beauty Centre* și descoperi că-i frizerie.

Alexandru LUCINESCU

AVEM NEVOIE DE SUCCES! EI NI-L OFERĂ.

Emilia Moroșan – premiată de Barack Obama

Cercetătoarea româncă Emilia Moroșan, absolventă, în 1999, a Facultății de Fizică a Universității A.I. Cuza din Iași, va primi, de la Barack Obama, alături de alți 84 de cercetători, cea mai înaltă distincție acordată de președinția americană pentru debut în cariera științifică. Emilia Moroșan este, în prezent, profesor-asistent în fizică, astronomie și chimie la Universitatea Rice din Houston, Texas.

Ceremonia de acordare a „Presidential Early Career Awards for Scientists and Engineers” (PECASE) va avea loc la Casa Albă pe 13 decembrie. Premiul a fost lansat de Bill Clinton, în 1996, pentru a-i onora pe cei cu rezultate deosebite în cercetare și educație științifică. Câștigătorii sunt nominalizați de 10 agenții și departamente federale. De obicei, premiile sunt însoțite și de fonduri de cercetare pentru o perioadă de până la cinci ani.

„Știința și tehnologia au fost mult timp centrul puterii economice

a Americii (...). Sunt încredător că aceste persoane, ale căror cariere sunt atât de promițătoare încă de la debut, vor continua să facă descoperiri care vor propulsa națiunea noastră în următorii ani”, a declarat președintele Barack Obama.

„Am fost nominalizată la acest premiu de către Oficiul Forțelor Aeriene de Cercetări Strategice, care deja mă finanțează (...). Sunt foarte încântată! Bineînțeles, recunoașterea aceasta este un lucru extraordinar, dar partea cea mai bună e că voi primi fonduri suplimentare și voi putea angaja mai mulți oameni care să facă această muncă minunată”, a declarat Emilia Moroșan.

Emilia Moroșan a mai câștigat, de când e la Universitatea Rice, și premiul pentru carieră al Fundației Naționale pentru Știință, o agenție guvernamentală din Statele Unite ale Americii, care se ocupă de promovarea științei și ingineriei prin intermediul programelor de cercetare și educație.

Gheorghe Zamfir în turneu european cu orchestra din Republica Moldova

Gheorghe Zamfir și orchestra *Creator Art* din Republica Moldova au susținut trei concerte în onoarea Zilei Naționale a României. Concertele au avut loc la Chișinău, Bruxelles și Paris.

Nautil a devenit un instrument celebru în întreaga lume datorită măiestriei lui Gheorghe Zamfir, care a vândut peste 120 de milioane de CD-uri. Maestrul al nautilui, Gheorghe Zamfir a intervenit asupra instrumentului modificându-i forma, construcția și tehnica, obținând o paletă mai largă de interpretare, permițându-i artistului abordarea unor stiluri și genuri muzicale mai puțin utilizate, revoluționând sunetul la scară universală și aducând nautil în atenția publicului modern.

80 de discuri de platină, peste 200 de albume și CD-uri, dar și o personalitate supradimensionată. Acesta este Gheorghe Zamfir, cunoscut și dincolo de țară ca un *panofonist*, *Once Upon A Time in America* sau *Kill Bill*. Dar mai ales un muzician virtuoz și netemător de cărări puțin umblate în alegerea repertoriului. În organizarea turneului, Institutul Cultural Român a fost sprijinit de mai multe asociații românești și basarabene, din Franța și Belgia, și coordonat de Centrul Român de Informare de la Bruxelles.

Silviu Purcăreț – cel mai valoros

În fața unui juriu alcătuit din personalități ale lumii lirice internaționale, condus de Raymond Duffaut, și a unui public entuziasmat, spectacolul *Îngerul de foc*, de Prokofiev, în regia lui Silviu Purcăreț a cucerit Premiul pentru cel mai valoros spectacol de operă din competiția *Armel Festival* de la Szeged.

După un an în care s-au pus în scenă cinci producții, pe mai multe scene, la Debrecen, New York, Krakovia, Bergen și Płzen, și au fost selectați pentru a fi prezenți în concurs soliști din toată lumea, festivalul a premiat, de asemenea, cele mai bune voci feminine și masculine.

Sopra Cristina Baggio, din Italia, interpretează Renatei din *Îngerul de foc*, a câștigat premiul pentru cea mai bună solistă; la voci masculine,

premiul întâi nu s-a acordat, iar premiul secund s-a împărțit între Peter Balczó și Zolt Haja, soliști ai Operei din Budapesta.

Silviu Purcăreț a făcut un spectacol de mare împreună cu scenograful Helmut Sturmer, cu soluții simple și spectaculoase, care au menținut straniețea unei opere rar jucate pe scenele lirice.

Un alt nume românesc prezent în competiție este cel al mezzosopranii Iulia Văcaru, selectată pentru *Veslefrikk*, de Knut Vaage, în regia lui Robert Alföldi, spectacol care a primit Premiul publicului canalului ARTE. Cele cinci premiere au fost difuzate în direct pe canalele TV *Duna* și *ARTE*, urmând să fie prezentate și pe canalul TV *Mezzo*.

Tenorul Ștefan Pop în concert extraordinar la Teatrul La Fenice din Veneția

Tenorul român Ștefan Pop și soprana bulgară Sonya Yoncheva, câștigătorii premiului întâi la ediția 2010 a concursului internațional *Operalia - Placido Domingo's World Opera Competition*, au susținut un concert extraordinar dedicat Zilei Naționale a României. Cei doi soliști au fost acompaniați la pian de Natasa Kersevan (Italia). Concertul a avut loc miercuri, 24 noiembrie, în Săliile Apollonice ale prestigiosului Teatrul La Fenice din Veneția.

Evenimentul a fost organizat de Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică de la Veneția și s-a bucurat de înaltul patronaj al *Operalia - Placido Domingo's World Opera Competition*, al Regiunii Veneto, al Provinciei și Primăriei din Veneția, precum și de sprijinul *Institutului Cultural Român* și al *Fundației Teatrului La Fenice*.

În deschiderea concertului, a fost citit un mesaj de salut transmis de Placido Domingo. Fundația *Operalia - Placido Domingo's World Opera Competition* a fost înființată la Paris, în 1993, pentru a oferi o importanță șansă de afirmare tinerilor soliști lirici, cu vârsta cuprinsă între 18 și 30 de ani, din întreaga lume. Concursul *Operalia* este organizat în fiecare an în alt oraș al lumii, ediția din acest an fiind organizată în premieră în Italia, pe scena prestigiosului Teatrul *La Scala* din Milano.

Mircea Eliade – la Roma

La Biblioteca Accademia di Romania din Roma a fost prezentat volumul *Jurnalul portughez / Diario portughez*, de Mircea Eliade. Volumul a fost publicat de editura Jaca Book din Milano la finele anului 2009. Traducerea aparține Cristinei Fantechi, prefața e semnată de profesorul Roberto Scagno, Universitatea din Padova, binecunoscut specialist în opera lui M. Eliade, iar postfața îi aparține criticului Sorin Alexandrescu.

Jurnalul portughez / Diario portughez (1941-1945) este o mărturie directă, intensă și dramatică a unei perioade cruciale din viața lui Mircea Eliade și dezvăluie un portret inedit al marelui istoric al religiilor.

Potrivit Accademia di Romania din Roma, au luat cuvântul, în cadrul prezentării volumului și al dezbaterilor pe marginea lui: prof. Roberto Scagno (Universitatea degli Studi di Padova), prof. Enrico Montanari („La Sapienza” - Universitatea di Roma), prof. Giuliano

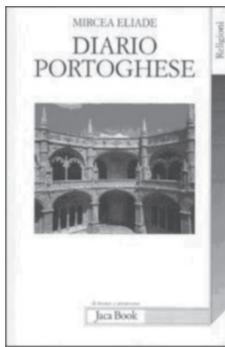

Foto: Accademia di Romania din Roma

Caroli („La Sapienza” - Universitatea di Roma), prof. Giovanni Casadio (Universitatea degli Studi di Salerno), prof. Lauro Grassi (Universitatea degli Studi di Milano).

Arhitectul român Dorin Ștefan va proiecta Turnul din Taiwan

Arhitectul român Dorin Ștefan a câștigat concursul pentru realizarea proiectului Turnului din Taiwan, o clădire înaltă de cel puțin 300 de metri, menită să devină noul simbol al statului asiatic.

Turnul va fi mai mic decât centrul financiar Taipei 101, care are 508 de metri, dar va deveni cea mai înaltă clădire din Taichung, al treilea cel mai mare oraș din Taiwan. Proiectul lui Dorin Ștefan a fost selectat din 237 de participanți, din 25 de țări.

Corul de Copii Radio – la 65 de ani

Formația veșnic tânără a radioului public – *Corul de Copii Radio* – împlinește 65 de ani. I-au cântat *La mulți ani!* și *Corul Sound* al Casei de Cultură a Studenților București, dirijor Voicu Popescu, *Corul Madrigal*, dirijor fondator Marin Constantin, *Corul Preludiu*, dirijor Voicu Enăchescu, și *Corul Academic Radio*, dirijor Dan Mihai Goia.

Corul de Copii Radio a fost înființat în 1945, la inițiativa dirijorului Ion Vanica, fiind unul dintre cele mai vechi coruri de radiodifuziune din lume. Fondatorul său, urmat de Elena Viciică, de Eugenia Văcărescu Necula și, în prezent, de Voicu Popescu au

contribuit decisiv la destinul artistic al ansamblului, făcând din acesta o adevărată școală de educație prin muzică a tinerelor generații. Aici și-au început cariera artiști ca Ileana Cotrubaș, Silvia Voinea, Maria Hurdac, Cornelia Angelescu, Voicu Enăchescu, George Crăsnaru, Dan Dumitrescu, Roxana Briban, Roxana Constantinescu și mulți alții.

Participanți la peste 50 de concursuri și festivaluri naționale și internaționale, *Corul de Copii Radio* a fost recompensat, în 2004, cu titlul de *Ambasador Cultural* al Uniunii Europene, distincție primită cu trei ani înaintea intrării României în rândul țărilor membre.

Soprana Tina Munteanu a câștigat Trofeul Ion Dacian

La cea de-a doua ediție a Trofeului *Ion Dacian*, concurs de interpretare centrat pe repertoriul de operă, musical și melodii din filme, din cadrul Festivalului Internațional al Artelor Spectacolului Muzical *Viata e frumoasă*, au participat peste 30 de concurenți, cu o pregătire diversă: studenți, masteranzi și doctoranzi de la facultățile de profil, absolvenți de teatru, soliști de muzică ușoară, studenți la alte facultăți decât cele cu profil artistic, elevi etc.

Juriul, prezidat de prof.univ.dr. Mihai Cosma, de la Universitatea Națională de Muzică București (co-organizator al evenimentului, alături de Teatrul Național de Operă), avându-i ca membri pe Ionel Pantea, Mihai Bisericanu, Costin Popa și Oltea Șerban-Părau, a stabilit clasamentul final, pe baza notelor specialiștilor și ale publicului. Câștigătoarea Trofeului *Ion Dacian* este soprana **Tina Munteanu**, binecunoscută prezență pe scena Operei (și a *Sylvia*, *Paris Mon Amour*, *Liliacul*), dar și pe scena Operei Naționale bucureștene (*Boema*, *Evghehi Oneghin*, *Celan*), laureată a *Concursului Național al Liedului Românesc*.

Au mai fost recompensați de către juriu: soprana de coloratură Veronica Anușca (Premiul Național de Operă), soprana Ana Cebotari (Premiul Radio România Cultural), contratenorul Vladimir Catană (Premiul Universității Naționale de Muzică București), actorul Adrian Nour (Premiul pentru cea mai bună performanță coregrafică) și eleva Aida-Catalina Paval-Olaru (Premiul Tineretii, pentru cea mai bună performanță a unui concurent sub 21 de ani).

Foto: Diana Mărușă

Premiul Emmy pentru Lumea văzută de Ion B.

Ion Bărlădeanu
Foto: Hart Gallery

La a 38-a ediție a decernării Premiilor Emmy International, desfășurată la New York, *Lumea văzută de Ion B.* a câștigat la cea mai importantă categorie, Arts Programming.

Lumea văzută de Ion B. este primul documentar original HBO din Europa Centrală care a fost nominalizat la cele mai importante premii de televiziune din lume și singurul din această zonă care a concurat în acest an la un premiu Emmy International. Documentarul, produs de HBO România și Alexander Nanau Productions, a avut premiera românească anul trecut și a fost selecționat până acum în peste 30 de festivaluri

Alexandru Mihăescu – cel mai bun actor la Saturno International Film Festival

După participarea la Festivalul Internațional de Film de la Sao Paulo (Mostra Internacional de Cinema) filmul „Mănuși roșii”, regizat de Radu Gabrea, a fost invitat în Italia, la Saturno International Film Festival. Cea de-a șasea ediție a festivalului a purtat noroc actorului român Alexandru Mihăescu, care a primit „Premiul pentru cel mai bun actor” pentru rolul „Felix Goldschmidt”, personajul principal al filmului „Mănuși roșii”

Imediat după proiecția din Italia, filmul „Mănuși roșii” a ajuns în Olanda, fiind invitat la ediția cu numărul 34 a Noordelijk Film Festival, în Leeuwarden. „Mănuși roșii” s-a clasat pe locul 4 (din 60 de filme prezentate în festival) într-un chestionar la care au răspuns cei aproximativ 25.000 de spectatori prezenți la proiecțiile peliculelor.

Actrițele Maria Popistașu și Mirela Oprisor, laureate la Festivalul de la Mar del Plata

Actrițele Maria Popistașu și Mirela Oprisor, protagonistele filmului „Marji, după Crăciun”, în regia lui Radu Muntean, au obținut Premiul pentru interpretare feminină la Festivalul Internațional de Film de la Mar del Plata, Argentina.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

La începutul acestei luni, „Colivia” a câștigat Uppsala Grand Prix, Marele Premiu al celei de-a 29-a ediții a Festivalului Internațional de Film de Scurt Metraj de la Uppsala, iar, în luna iulie, filmul a fost distins cu Marele Premiu City of Vila do Conde al Festivalului Internațional de Film de Scurtmetraj Vila do Conde din Portugalia.

Morgen - Marele Premiu la Festivalul de Film din Europa Centrală

Morgen, în regia lui Marian Crișan, a obținut Marele Premiu și Premiul Publicului la cea de-a treia ediție a Festivalului de Film din Europa Centrală, *CinEast 2010*, comunică Ministerul Afacerilor Externe. *Morgen* este o coproducție România - Franța - Ungaria și îi are în distribuție pe Andras Hathazi, Yilmaz Yalcin și Elvira Rimbu.

România a participat, pentru prima dată, ca invitat de onoare, la Festivalul de Film din Europa Centrală, organizat anul acesta la Luxemburg. Filmele românești au

putut fi prezentate în festival cu concursul Institutului Cultural Român și cu sprijinul Ambasadei României la Luxemburg.

În cadrul festivalului, care a cuprins producții cinematografice din Republica Cehă, Polonia, România, Slovacia și Ungaria, au mai fost prezentate trei lung-metraje românești: *California Dreamin'* (endless) (2007), *Pescuit sportiv/ Picnic* (2009) și *Periferic/ Outbond* (2008), respectiv, patru scurt-metraje: *Trafic* (2004), *O zi bună de plajă* (2007), *Marilena de la P7* (2006) și *Megatron* (2008).

Un nou început - a 5-a ediție a Festivalului Filmului Românesc din New York

Cea de-a cincea ediție a Festivalului de film românesc organizat de Institutul Cultural Român din New York va avea loc, între 3 și 5 decembrie, la Tribeca Cinemas, și va fi inaugurată de proiecția documentarului eveniment *Autobiografia lui Nicolae Ceaușescu*, în regia lui Andrei Ujică.

Tradiționalul eveniment new-york, prin care ICRNY își încheie seria manifestărilor culturale românești din America în 2010, este realizat în parteneriat cu Festivalul Internațional de Film Transilvania (TIFF) și dedică un medallion special marelui actor Victor Rebengiuc.

Victor Rebengiuc se va afla pentru prima oară în America, prezentând atât recentele *Marji după Crăciun* (regia Radu Muntean) și *Medalia de onoare* (regia Călin Peter Netzer), cât și clasicul, regizat de Lucian Pintilie în 1981, *De ce trag clopoștele, Mitică?*

Selecția de filme noi va mai include *Portretul luptătorului la tinerețe* (regia Constantin Popescu), *Caravana cinematografică* (regia Titus Muntean), dar și *Aurora* lui Cristi Puiu

Un program paralel, intitulat *Women on the Move*, face portretul femeilor în noile filme românești și va include *Felicia, înainte de toate* (regia Răzvan Rădulescu și Melissa de Raaf) și *Franca* (regia Bobby Păunescu), dar și mediometrajul, regizat de Iulia Rugină, *Captivi de Crăciun*.

HBO România beneficiază de un Focus la această ediție a festivalului, prin prezența a nu mai puțin de trei documentare, pe care le-a produs între 2009 și 2010: *Circul vesel* (regia Claudiu Miteu), *The Shukar Collective Project* (regia Matei-Alexandru Mocanu) și *Lumea văzută de Ion B.* (regia Alexander Nanau), acesta din urmă fiind deja proiectat la Festivalul de la Telluride.

Programul festivalului este înregit de o selecție de scurtmetraje care cuprind: *Oxigen* (regia Adina Pintilie), *Troleibuzul 92* (regia Ștefan Constantinescu), *Urban Groove* (regia Ruxandra Ghișescu), dar și multipremiatele *Colivia* și *Lord*, ambele în regia lui Adrian Sitaru.

Ediția actuală a Festivalului de Film Românesc de la New York, intitulată în acest an *A New Beginning*, anticipează aniversarea din 2011 a unui deceniu de la nașterea *Noului Cinema Românesc*.

Expoziție de artă decorativă „DECO 2010” la Accademia di Romania

În Sala de Expoziții a Accademia di Romania din Roma a fost inaugurată expoziția colectivă de artă decorativă românească „DECO 2010”.

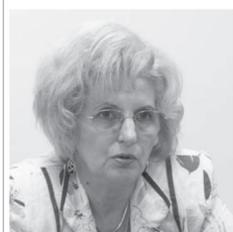
Expoziția prezintă publicului italian creațiile unui colectiv de artiști plastici din Cluj-Napoca. 29 de artiști profesioniști – 20 de textiliști și 9 ceramiciști – expun opere care se remarcă printr-o mare varietate de tehnici, materiale și abordări personale în ambele forme de expresivitate.

Artiștii s-au folosit de materiale ca lână, mătasea, vegetalele, bambacul, P.N.A, pielea și sârma. Lucrările de ceramică sunt lucrate din șamot, faianță, gresie, sticlă, porțelan - unele materiale ca atare, altele îmbinate după afinități și creativitatea individuală. Printre tehnicile folosite pot fi amintite basse lisse, haute lisse, persan,

broderie, colaje, patchwork, tehnici personale.

Artiștii expozați, de toate vârstele, sunt membri ai Uniunii Artiștilor Plastici, distincții cu numeroase premii naționale și internaționale.

Potrivit comunicatului Accademia di Romania, din colectivul de artiști expozați fac parte: Elena Amariei, Elena Basso, Manuela Botis, Raveca Branzas, Felicia Cenar Man, Emilia Chirila, Elena Cimpian, Iordanka Ciotti, Zoita Craciun, Ileana Craciun, Csata Hermina, Sanda Damian, Adriana Dobra, Andrei Florian, Forro Agnes, Lucrările de ceramică sunt lucrate din șamot, faianță, gresie, sticlă, porțelan - unele materiale ca atare, altele îmbinate după afinități și creativitatea individuală. Printre tehnicile folosite pot fi amintite basse lisse, haute lisse, persan,

Graziela Vâjială

„Doamna antidoping” din România

Președintele Agenției Naționale Antidoping (ANAD), Graziela Vâjială, a fost aleasă membru al Comitetului Executiv al ANADO (Asociația Mondială a Organizațiilor Naționale Anti-Doping), cu prilejul Adunării Generale anuale, desfășurate, în perioada 4-5 noiembrie, în Colorado Springs, Denver, SUA.

Acest lucru confirmă recunoașterea activității desfășurate de ANAD și consolidarea poziției Agenției pe plan internațional în lupta împotriva dopajului în sport.

Totodată, activitatea desfășurată de echipa ANAD pe plan național și internațional, în sprijinul practicării unui „sport curat”, a fost recunoscută prin realegerea Grazielei Vâjială în funcția de președinte al Grupului de lucru pe probleme de educație antidoping din cadrul Consiliului European.

Cea de-a 32-a Reuniune a Grupului de Monitorizare a Convenției Anti-Doping a Consiliului European a avut loc, între 8 și 9 noiembrie, la Strasbourg, Franța. (G.M.)

Portretul luptătorului la tinerețe, premiul pentru regie

Regizorul filmului „Portretul luptătorului la tinerețe”, Constantin Popescu, a obținut Premiul pentru regie la Festivalul Internațional de Film de la Bratislava. Juriul a apreciat arta regizorului „de a ilustra lupta pentru libertate într-o țară asuprită”.

Juriul competiției a fost format din cinci directori de festivaluri: Aude Hesbert (Paris), Kim Dong-Ho (Pusan), Mikel Olaciregui (San Sebastian), Mirsad Purivatra

(Sarajevo) și Eva Zaoralova (Karlovy Vary).

„Portretul luptătorului la tinerețe” a fost prezentat în premieră mondială la ediția de anul acesta a Festivalului de la Berlin, în secțiunea Forum, și a obținut Premiul Publicului, iar, la Festivalul B-EST, Premiul pentru imagine. Filmul continuă traseul festivalier, urmând să fie proiectat și în cadrul Festivalului Internațional de Film de la Torino.

Programele Televiziunii România de Măine și RRM Student FM

TVRM Educațional

LUNI – 29 noiembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:05 *Cronica scepticului* (r)
06:30 *Ilinca Dumitrescu și invitații săi* (r)
08:00 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 *Aplauze pentru hăreții*.
Emisiune de Carmen Stoianov
09:00 *Nimic fără lege*.
Emisiune de Florin Făiniși
09:30 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
13:00 *Academica – Știință*.
Emisiune de Alexandru Mironov
14:00 *TVRM-edicina*. Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs.
14:58 *Promo USH*
15:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
18:30 *Stagiunea muzicală TVRM*.
Emisiune de Stela Cristea
19:00 *Comorile orașului*.
Emisiune de Cezar Lungu
19:30 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
20:00 *Apel telefonic*.
Emisiune de George Nicolau
21:00 *Vedetele și fanii lor*.
Emisiune de Narcisa Teaciu
22:00 *Hăreții*. Emisiune de Mugur Popovici
22:30 *Film documentar – Tehnologia azi*
23:00 *Contrapunct*.
Emisiune de George Marinescu
00:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret* (r)
04:00 *Apel telefonic* (r)
05:00 *Invitatul de la ora 13* (r)

MARȚI – 30 noiembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:05 *Hăreții* (r)
06:30 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
07:00 *Grădina cu statui* (r)
08:00 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 *La sfat cu medicul*.
Emisiune de Irina Haidet
09:00 *Gândești, deci există*.
Emisiune de Victoria Dușu
09:30 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
13:00 *Invitatul de la ora 13*.
Emisiune de Sorin Lupașcu
14:00 *Din sălile de concert*.
Emisiune de Mihai Darie
14:30 *Un răspuns pentru ficcare*.
Emisiune de Simona Șerban
15:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
18:30 *Mama, tata, zierele și eu*.
Emisiune de Viorel Popescu
19:00 *Istoria cu învățătură*.
Emisiune de Valeriu Răpeanu
20:00 *Recital muzical*.
Emisiune de Mugur Popovici
20:30 *Lovitura de pedeapsă*.
Emisiune de Mugur Popovici
22:00 *Ani de liceu*.
Emisiune de Mugur Popovici

TVRM Cultural

LUNI – 29 noiembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Cronica scepticului* (r)
07:00 *Academia copiilor* (r)
08:00 *Mapamond cultural*
08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Panteon* (r)
09:30 *Am venit cu drag la voi* (r)
11:30 *Echipele „Gusti”* (r)
12:30 *Șlagăr fix*
13:00 *Ecumenica* (r)
14:00 *TVRM-edicina – direct*
15:00 *Întâlnire cu folclorul*
15:30 *Femeia, adevăr și poveste* (r)
16:30 *Gândești, deci există* (r)
17:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)
18:00 *USH după 20 de ani* (r)
18:30 *Recital muzical* (r)
19:00 *Aplauze pentru hăreții*
19:30 *La sfat cu medicul*
20:00 *În căutarea folkului pierdut* (r)
21:00 *Cărți în instanță*
22:00 *Film serial – Jane Show*
22:45 *Șlagăr fix*
23:00 *TVRM-edicina* (r)
00:00 *Echipele „Gusti”* (r)
01:00 *Am venit cu drag la voi* (r)
03:00 *Ecumenica* (r)
04:00 *Cărți în instanță* (r)
05:00 *TVRM-edicina* (r)

MARȚI – 30 noiembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Nimic fără lege* (r)
07:00 *Contrapunct*
08:00 *Mapamond cultural*
08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Generalul Cinema* (r)
09:30 *La sfat cu medicul* (r)
10:00 *Film artistic străin* (r)
11:30 *Agricultura și alimentația* (r)
12:30 *Circulați, vă rog!* (r)
13:00 *Invitatul de la ora 13 – direct*
14:00 *Știință și spiritualitate*
15:00 *Film serial – Jane Show* (r)
15:45 *Șlagăr fix* (r)
16:00 *Stagiunea muzicală TVRM* (r)
16:30 *Biblioteca virtuală* (r)
17:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)
18:00 *Academia copiilor* (r)
19:00 *Românul, cetățean european* (r)
19:30 *Comorile orașului*
20:00 *Mama, tata, zierele și eu*

22:30 *Film documentar – Tehnologia azi*
23:15 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)
00:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
04:00 *La hanul moraritei* (r)
05:00 *Călători în timp* (r)

MIERCURI – 1 decembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:10 *Ani de liceu* (r)
06:40 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
07:00 *Contrapunct* (r)
08:00 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 *Virtuți și vicii*.
Emisiune de Alexandru Lucinescu
09:00 *Românul, cetățean european*.
Emisiune de Cristina Păușan-Nuică
09:30 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
13:00 *Autografe muzicale*.
Emisiune de Dumitru Cucu
14:00 *TVRM-edicina*. Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
15:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
18:30 *Mama, tata, zierele și eu*.
Emisiune de Viorel Popescu
19:00 *Lumea văzută de aproape*.
Emisiune de Neagu Udrou
20:00 *Noi consumatorii*.
Emisiune de Mihail Dumitru Sandu
20:30 *Circulați, vă rog!*
Emisiune de George Nicolau
21:00 *Academica – Economia pentru cine?*
Emisiune de Ilie Șerbănescu
22:00 *Lumea sporturilor*.
Emisiune de Cristina Matei
22:30 *Film documentar – Filme, filme, filme*
23:00 *Contrapunct*.
Emisiune de George Marinescu
00:15 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret* (r)
04:00 *Istoria cu învățătură* (r)
05:00 *Vedetele și fanii lor* (r)

JOI – 2 decembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:10 *Lumea sporturilor* (r)
06:40 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
07:00 *Lumea văzută de aproape* (r)
08:00 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 *Echipele Gusti*.
Emisiune de Florian Tănăsescu
09:30 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
13:00 *La hanul moraritei*.
Emisiune de Paulina Irimia
14:00 *TVRM-edicina*. Prof. univ. dr. Andrei Firiță la dispoziția dvs.
15:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
18:30 *Mama, tata, zierele și eu*.
Emisiune de Viorel Popescu
19:00 *Agricultura și alimentația*.
Emisiune de Gheorghe Predilă
20:00 *Întâlnire cu folclorul*.
Emisiune de Theodora Popescu
20:30 *Atelier tv studentesc*.
Emisiune de Ciprian Vasilescu
21:00 *Academica – Cărți în instanță*.
Emisiune de Florin Rotaru

20:30 *Lovitura de pedeapsă – direct*
22:00 *Film serial – Jane Show*
22:45 *Șlagăr fix*
23:00 *Teatrul în fotoliul de acasă*
00:00 *Nimic fără lege* (r)
00:30 *Știință și spiritualitate* (r)
01:30 *Academia copiilor* (r)
02:30 *Invitatul de la ora 13.00* (r)
03:30 *Lovitura de pedeapsă* (r)
05:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)

MIERCURI – 1 decembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Circulați, vă rog* (r)
07:00 *Arhiva TVRM*
08:00 *Mapamond cultural*
08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Parodi press* (r)
09:30 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
10:00 *Lovitura de pedeapsă* (r)
11:30 *Am venit cu drag la voi*
13:30 *Deutsche Welle* (r)
14:00 *TVRM-edicina – direct*
15:00 *Film serial – Jane Show* (r)
15:45 *Șlagăr fix* (r)
16:00 *Vedetele și fanii lor* (r)
17:00 *Cărți în instanță* (r)
17:00 *Cărți în instanță* (r)
18:00 *Viața ca un spectacol* (r)
19:00 *La Hanul Morăritei* (r)
20:00 *Mama, tata, zierele și eu*
20:30 *Noi, consumatorii*
21:00 *Echipele „Gusti”*
22:00 *Film serial – Jane Show*
22:45 *Șlagăr fix*
23:00 *TVRM-edicina* (r)
00:00 *Vedetele și fanii lor* (r)
01:00 *Cărți în instanță* (r)
02:00 *Viața ca un spectacol* (r)
03:00 *La Hanul Morăritei* (r)
04:00 *Echipele „Gusti”* (r)
05:00 *TVRM-edicina* (r)

JOI – 2 decembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Casa noastră* (r)
07:00 *Contrapunct*
08:00 *Mapamond cultural*
08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Nimic fără lege* (r)
09:30 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
10:00 *Galele TVRM* (r)
11:30 *Adevăratele stele* (r)
13:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)
14:00 *TVRM-edicina – direct*
15:00 *Film serial – Jane Show* (r)
15:45 *Șlagăr fix* (r)
16:00 *Grădina cu statui* (r)
17:00 *Atelier TV studentesc* (r)

22:30 *Lauri pentru liceeni*.
Emisiune de Cristina Matei
22:30 *Film documentar – Absolut minunat*
23:00 *Consum cultura*.
Emisiune de George Stanca
00:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
04:00 *Lovitura de pedeapsă* (r)
05:30 *Deschide cartea!* (r)

VINERI – 3 decembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:10 *Lauri pentru liceeni* (r)
06:30 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
07:00 *Contrapunct* (r)
08:00 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 *Călători în timp*.
Emisiune de Violeta Screciu
09:30 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
13:00 *Femeia – adevăr și poveste*.
Emisiune de Ana Maria Ghiur
14:00 *Din sălile de concert*.
Emisiune de Mihai Darie
14:30 *Cronica ST*. Emisiune de Cristian Român
15:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
18:30 *Mama, tata, zierele și eu*.
Emisiune de Viorel Popescu
19:00 *Panteon*. Emisiune de Neagu Udrou
19:30 *Interes general*.
Emisiune de Ramona Tomescu
20:00 *Apel telefonic*.
Emisiune de George Nicolau
21:00 *Casă dulce românească*.
Emisiune de Cătălin Maximciuc
22:00 *Performerii în arenă*.
Emisiune de Mugur Popovici
22:30 *Cinefilia*. Emisiune de Daniel Paraschiv
23:00 *La hanul moraritei*.
Emisiune de Paulina Irimia
00:00 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret** (r)
04:00 *Apel telefonic* (r)
05:00 *Panteon* (r)
05:30 *Interes general* (r)

SĂMBĂTĂ – 4 decembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:10 *Performerii în arenă* (r)
06:30 *Casă dulce românească* (r)
07:30 *Vorbiți, scrieți românește* (r)
08:00 *Stele de mâine*.
Emisiune de Dumitru Lupu
08:30 *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret**
10:30 *Biblioteca virtuală*.
Emisiune de Ionel Benea
11:00 *Academia copiilor*.
Emisiune de Irina Haidet
12:00 *Întâlnire cu folclorul*.
Emisiune de Theodora Popescu
12:30 *Cronica scepticului*.
Emisiune de Cristian Român
12:57 *Promo*
13:00 *En garde!* Emisiune de Carmen Fulger
14:00 *Un actor în culise*.
Emisiune de Viorel Popescu
14:30 *Adevăratele stele*.
Emisiune de Sorin Lupașcu
15:58 *Promo*
16:00 *Magazin de weekend*.
Emisiune de Marius Voicu

17:30 *Cronica ST*
18:00 *Întâlnire cu folclorul* (r)
18:30 *Vedetele și fanii lor*
19:30 *Cronica scepticului* (r)
20:00 *Mama, tata, zierele și eu*
20:30 *Virtuți și vicii*
21:00 *Teatrul în fotoliul de acasă*
22:00 *Film serial – Jane Show*
22:45 *Șlagăr fix*
23:00 *TVRM-edicina* (r)
00:00 *Galele TVRM* (r)
01:30 *Cronica ST* (r)
02:00 *Adevăratele stele* (r)
03:30 *Grădina cu statui* (r)
04:30 *Atelier TV studentesc* (r)
05:00 *TVRM-edicina* (r)

VINERI – 3 decembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Noi, consumatorii* (r)
07:00 *Arhiva TVRM*
08:00 *Mapamond cultural*
08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Aplauze pentru hăreții* (r)
09:30 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
10:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)
11:00 *Atelier TV studentesc*
11:30 *Cronica ST* (r)
12:00 *En garde!* (r)
13:00 *Comorile orașului* (r)
13:30 *Deutsche Welle* (r)
14:00 *Lumea văzută de aproape* (r)
15:00 *Film serial – Jane Show* (r)
15:45 *Șlagăr fix* (r)
16:00 *Echipele „Gusti”* (r)
17:00 *Calea Lactee* (r)
18:00 *Cinefilia* (r)
18:30 *Casa noastră* (r)
19:00 *Consum cultură* (r)
20:00 *Mama, tata, zierele și eu*
20:30 *Nimic fără lege*
21:00 *La Hanul Morăritei*
22:00 *Românul, cetățean european*
22:30 *Femeia, adevăr și poveste*
23:00 *Arhiva TVRM* (r)
00:30 *En garde!* (r)
01:30 *La Hanul Morăritei* (r)
02:30 *Lumea văzută de aproape* (r)
03:30 *Calea Lactee* (r)
04:30 *Românul, cetățean european* (r)
05:00 *Consum cultură* (r)

SĂMBĂTĂ – 4 decembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Gândești, deci există* (r)
07:00 *Contrapunct*
08:00 *Mapamond cultural*

16:30 *Cinepanorama*.
Emisiune de Eugen Atanasiu
17:00 *Ilinca Dumitrescu și invitații săi*
18:30 *Contrapunct*. Emisiune de George Marinescu și Simona Șerban
19:30 *Am venit cu drag la voi*.
Emisiune de Georget Nucu
21:30 *Viața ca un spectacol*.
Emisiune de Viorel Popescu
22:30 *Concert pentru Europa 2007 (ORF – Austria)*
00:00 *Cafe concert*. Emisiune de Sorin Petre
00:30 *Adevăratele stele* (r)
02:00 *Viața ca un spectacol* (r)
03:00 *Academica Știință* (r)
04:00 *Am venit cu drag la voi* (r)

DUMINICĂ – 5 decembrie 2010

06:00 *Promo USH*
06:10 *Cinepanorama* (r)
06:30 *Panteon* (r)
07:00 *Deutsche Welle*.
Emisiune de Simona Șerban
07:30 *Deschide cartea!*
Emisiune de Alexandru Mironov
08:00 *Ecumenica*
09:00 *Vorbiți, scrieți românește*.
Emisiune de Valeriu Marinescu
09:30 *Basmele copilăriei*.
Emisiune de Carmen Fulger
10:30 *Ideii în dialog*.
Emisiune de Corneliu Toader
12:00 *Steara de duminică*.
Emisiune de Sorin Bejan
12:30 *Scena ca istorie*.
Emisiune de Violeta Screciu
13:30 *Miorița – antologie de folclor tradițional*.
Emisiune de Ioan Filip
14:00 *Mamaia 2010*.
Emisiune de Sorin Lupașcu
15:00 *Teatrul în fotoliul de acasă*.
Emisiune de Viorel Popescu
16:00 *În căutarea folk-ului pierdut*.
Emisiune de Maria Gheorghiu
17:00 *Scrisori de acreditare*.
Emisiune de Mihaela Mihailide
17:30 *Dor de-acasă*. Emisiune de divertisment
Realizator Puiu Stoicescu
19:30 *Grădina cu statui*.
Emisiune de Neagu Udrou
20:30 *Galele TVRM organizate de Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație Știință și Cultură*
Emisiune de Georget Nucu
22:00 *USH după 20 de ani*.
Emisiune de Ciprian Vasilescu
22:30 *Film artistic: Uniți în dragoste*
Genul: dramă - Austria (2002)
Vreni și Sali sunt făcuți unul pentru celălalt; Din păcate, tații lor se ceartă din cauza unei bucați de pământ iar urmările sunt dezastruoase pentru ambele familii; Numai când din cele două familii s-a ales praful, Sali și Vreni au ocazia să-și trăiască povestea de dragoste, chiar dacă numai pentru o noapte...

00:00 *Teatrul în fotoliul de acasă* (r)
01:00 *Dor de-acasă* (r)
03:00 *Galele TVRM* (r)
05:00 *Scena ca istorie* (r)

*În emisiunea *Telemfiteatrul Universității Spiru Haret* sunt prezentate *Consultații* pentru sesiunea de examene. Emisiunea este realizată în cadrul Departamentului Învățământ.

08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Stagiunea muzicală TVRM* (r)
09:30 *Mama, tata, zierele și eu* (r)
10:00 *Academia copiilor*
11:00 *Lumea văzută de aproape*
12:00 *Știință și spiritualitate* (r)
13:00 *Invitatul de la ora 13* (r)
14:00 *Casa noastră*
14:30 *În căutarea folk-ului pierdut*
15:30 *Gândești, deci există*
16:00 *Adevăratele stele*
17:30 *Virtuți și vicii* (r)
18:00 *Viața ca un spectacol*
19:00 *Aplauze pentru hăreții*
19:30 *Interes general*
20:00 *Generalul cinema*
20:30 *Cronica scepticului*
21:00 *Galele TVRM*
22:30 *Lumea văzută de aproape* (r)
23:30 *Arhiva TVRM* (r)
00:30 *Invitatul de la ora 13* (r)
01:30 *Academia copiilor* (r)
02:30 *Casa noastră* (r)
03:00 *Gândești, deci există* (r)
03:30 *Viața ca un spectacol* (r)
04:30 *Galele TVRM* (r)

DUMINICĂ – 5 decembrie 2010

06:00 *Stele de mâine* (r)
06:30 *Aplauze pentru hăreții* (r)
07:00 *Arhiva TVRM*
08:00 *Mapamond cultural*
08:30 *Stele de mâine*
09:00 *Deutsche Welle*
09:30 *Noi, consumatorii* (r)
10:00 *Ecumenica*
11:00 *USH după 20 de ani*
11:30 *Recital muzical*
12:00 *Agricultura și alimentația*
13:00 *Stagiunea muzicală TVRM*
13:30 *Grădina cu statui*
14:30 *Parodi press*
15:00 *Calea Lactee*
16:00 *Cinefilia*
16:30 *Consum cultură*
17:30 *Dor de-acasă – direct*
19:30 *Panteon*
20:00 *En garde!*
21:00 *Film artistic străin*
22:30 *Interes general* (r)
23:00 *Biblioteca virtuală*
23:30 *Arhiva TVRM* (r)
00:30 *Agricultura și alimentația* (r)
01:30 *Dor de-acasă* (r)
03:30 *Biblioteca virtuală* (r)
04:00 *En garde!* (r)
05:00 *Grădina cu statui* (r)

RADIO ROMÂNIA DE MÂINE — STUDENT FM

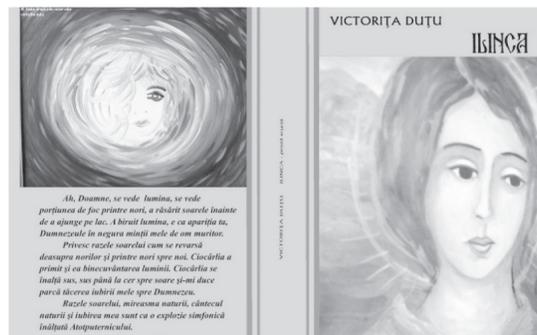
LUNI – VINERI

07.00-10.00
BUNĂ DIMINEAȚA USH!
Realizator: Tiberiu Ursan
10.00-13.00
TACHE ȘI FACE
Realizator: Robert Tache
13.00-16.00
CUTIA PANDOREI
Realizator: Kristine
Marți 13.00-14.00 – INVITATUL DE LA ORA 13
Realizator: Sorin Lupașcu
16.00-19.00
FRESH NEWS
Realizatori: Otilia Zamfir
19.00-22.00
DESTRESEARA
Realizator: Maria Ilie
22.00-23.00
Luni-Joi MUZICĂ
Vineri 00.00-06.00 – NIGHT FEVER
23.00-24.00
Luni-Joi CAFÈ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea
Luni 00.00-01.00 PRINTRE RÂNDURI (r)
Realizatori: Otilia Zamfir
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Marți 00.00-02.00 – TOP 30 (r)
Realizatori: Alex Crăciun și Alina Toma
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Miercuri 00.00-02.00 – 80 REMEMBER (r)
Realizator: Robert Tache
02.00-07.00 – NIGHT FEVER
Joi 00.00-01.00 – Metalmorfoza
Realizator: Marru
01.00-07.00 – NIGHT FEVER

SĂMBĂTĂ – DUMINICĂ

06.00-09.30
MUZICĂ
09.30-10.00
MINI RADIO SHOW
Realizator: Irina Haidet
10.00-12.00
MATINAL DE WEEK-END
Realizator: Alina Toma
12.00-13.00
Sămbătă – MUZICĂ
Duminică – OMUL DIN SPATELE PERSONALITĂȚII
Realizator: Maria Ilie
13.00-17.00
SIESTA DE WEEK-END.
Realizator: Alina Toma
17.00-18.00
Sămbătă – MUZICĂ
Duminică – PRINTRE RÂNDURI
Realizator: Otilia Zamfir
18.00-20.00
Sămbătă – 80 REMEMBER
Realizator: Robert Tache
Duminică – TOP 30
Realizatori: Alex Crăciun și Alina Toma
20.00-23.00
MUZICĂ
23.00-00.00
CAFÈ NOCTURN
Realizator: Luminița Bondrea
00.00-07.00
NIGHT FEVER

Realizator al emisiunii „Gândești, deci există”, la televiziunea *România de Măine*, Victoria Dușu, a lansat, în cadrul Târgului Internațional *Gaudeamus – carte de învățătură*, volumul de proză scurtă, *Ilinca*. Victoria Dușu a publicat numeroase cărți de poezie și proză și a avut expoziții de pictură în țară și străinătate, a obținut premii naționale și internaționale de poezie, colaborează la reviste naționale și internaționale de cultură. Este membră a Societății Internaționale de Poezie „World Poets Society”, organizație literară a poetilor contemporani din întreaga lume, ce cuprinde 105 țări, membră de onoare pe viață a Casei de Cultură NAJI NAAMAN – Liban, membră a Societății Internaționale de Poezie „Poetas del Mundo”, Honorific member of „Maison Naaman pour la Culture”.

Picturi realizate de Victoria Dușu

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare.
Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

Dragi studenți!
Aveți întrebări la care doriți să primiți răspunsuri de la cadrele didactice? Vă rugăm să le transmiteți *Opinii naționale!* Tot aici veți găsi și răspunsurile.
Transmiteți corespondența dumneavoastră la adresele:
• Strada Fabricii nr. 46 G, sectorul 6, București
• e-mail:

MAREA UNIRE DIN 1918 - act istoric necesar și legitim

(Urmare din pag. 1)

Voința de unire a Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Țării Oașului și Maramureșului a fost încununată la 18 noiembrie/1 decembrie 1918 de către Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, care a decis unirea tuturor românilor din provinciile menționate (și a teritoriilor locuite de ei) cu România. Imediat, peste 100 000 de români aflați pe câmpul lui Horea au aclamat istorica decizie. Ulterior, la Unirea au aderat și sașii din Transilvania (la 26 decembrie 1918/8 ianuarie 1919, la Mediaș) și din Banat (la 10 august 1919, la Timișoara), precum și romii din Transilvania (la 27 aprilie 1919, la Târnăveni).

Legitimitatea Marii Uniri. Extrem de important a fost faptul că, în toate cele trei cazuri, Marea Unire a fost legitimă, acest lucru fiind determinat nu numai de structura etnică majoritară a românilor, de realitățile istorice, demografice, culturale etc., dar și de legitimitatea structurilor care au decis-o.

În *Basarabia*, proclamarea inițială a autonomiei teritoriale și politice (20 octombrie/2 noiembrie), constituirea, legală și plebiscitară (21 noiembrie/2 decembrie 1917), a Sfatului Țării/Parlamentului - organ reprezentativ al întregii populații din provincie (români, dar și minoritari) al majorității instituțiilor și organizațiilor culturale, obștești etc.

-, proclamarea Republicii Democratice Moldovenești (2/15 decembrie 1917, în cadrul Republicii Federative Democratice Rusești), apoi a independenței Republicii (24 noiembrie/6 februarie 1918) și Unirii cu România (27 martie/9 aprilie 1918) au fost decise de structuri legale constituite, care exprimau voința majorității populației. Ca urmare, proclamarea succesivă a *autonomiei independenței și Unirea* de către Sfatul Țării (195 deputați, din care 150 români și 45 reprezentanți ai minorităților), devenit organul suprem al puterii de stat, decizii majore ale românilor dintre Prut și Nistru au fost adoptate în mod deschis și într-un entuziasm general, în acordurile cântecelor patriotice, între care un loc aparte l-au avut *Deșteaptă-te române* și *Pe-al nostru steag e scris unire*.

În *Bucovina*, constituirea Consiliului Național Român (asemenea tuturor popoarelor asprite din Imperiu austro-ungar) și convocarea Adunării Constituante (14/27 octombrie 1918) au fost acte cu un *profund caracter național, democratic* - în contextul în care austriecii recunoscuseră de mult caracterul românesc al provinciei -, dar și *necesari*, în situația în care împăratul Carol I de Habsburg promisesse (3/16 octombrie 1918, printr-un Manifest) austriecilor, ungurilor, cehilor, slavilor sudici, polonezilor și ucrainenilor (în încercarea de a salva Imperiul) posibilități de autogovernare federativă. Nu și românilor transilvăneni, care urmau să rămână, pe mai departe, în componența Ungariei, și a unei mari părți dintre cei bucovineni, care urmau să trăiască în viitor (în varianta împăratului) în granițele Ucrainei. Formată din deputați și primari aleși conform legii electorale austriece din 1910 (prin vot universal, direct și secret), având deci un caracter reprezentativ și democratic, Constituanta Bucovinei a fost îndreptățită să ia decizii în numele electoratului și poporului majoritar român. În fapt, reprezentanții bucovinenilor au acționat conform principiului wilsonian al autodeterminării popoarelor, conform cărora aveau dreptul să-și constituie state naționale proprii sau să decidă unirea cu patria-mamă. Un caracter plebiscitar a dat deciziei de unire cu România, luată de Congresul General al Bucovinei, participarea la lucrările acestuia a reprezentanților românilor majoritari, dar și ai majorității naționalităților, care locuiau în provincie: membrii consiliilor naționale german și polonez, precum și 13 primari aleși de unele comune ucrainene dintre Prut și Nistru.

În *Transilvania, Banat, Crișana, Țara Oașului și în Maramureș*, unirea a devenit și ea legitimă și necesară, în contextul în care împăratul Carol I ignora prezența majorității a românilor în provinciile ocupate de Ungaria. Ca urmare, Comitetul Executiv al Partidului Național din Transilvania a decis, la 5/18 octombrie 1918, elaborarea unei *Declarații* cu privire la autodeterminarea românilor din Ungaria, pe baza principiului naționalităților. Documentul a devenit o adevărată *Proclamație de independență*, prin faptul că, pentru prima dată, românii nu au mai recunoscut Parlamentului și Guvernului ungar calitatea de a reprezenta națiunea română, în viitor apărarea intereselor acesteia urmând a fi făcută de către structurile desemnate de „*procurator adunare națională*”. În conformitate cu principiile acestei *Declarații* (adoptată la Oradea și citită de către Alexandru Vaida Voevod în Parlamentul de la Budapesta), românii au constituit Consiliul Național Român Central (17/30 octombrie 1918), ca unic organ de conducere și for politic îndreptat să

le reprezinte voința și să decidă în soluționarea dezideratelor românești, care vizau, în acel moment, separarea de Ungaria și unirea cu România. La scurt timp (7/20 noiembrie 1918), după eșuarea tratativelor cu reprezentanții guvernului ungar (31 octombrie/13 noiembrie - 2/15 noiembrie 1918), Consiliul Național Român Central (sau Marele Sfat Național, cum s-a autointitulat) a cerut ultimativ guvernului ungar (9/22 noiembrie 1918) să-i recunoască puterea deplină asupra teritoriului Transilvaniei și a decis convocarea pentru 18 noiembrie/1 decembrie 1918 a Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia.

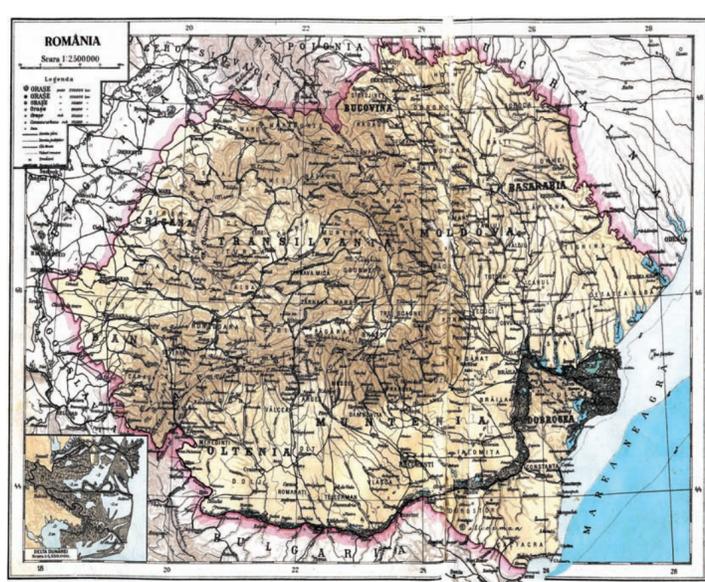
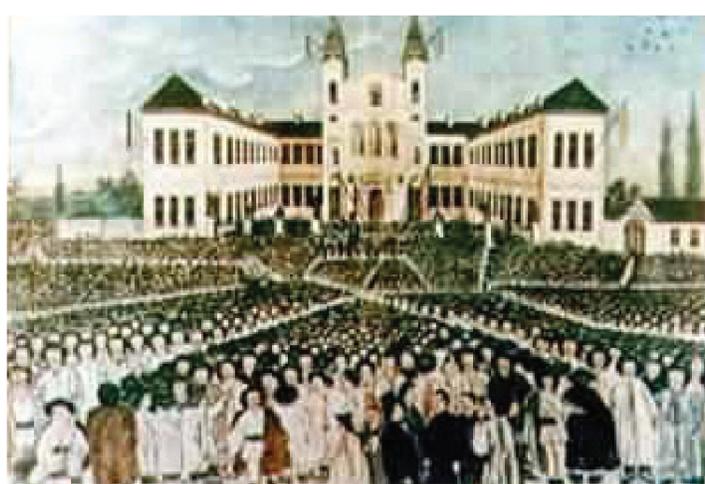
Astfel, în numai 12 zile calendaristice (dar, *vreme de sute de ani* în aprecierea lui Lucian Blaga) a fost pregătită, în mod public și nu conspirativ, cu mare însuflețire și în cadrul unor ample manifestări patriotice, cu mare entuziasm și cu drapelul național la vedere (după foarte multă vreme), istorica Adunare de la Alba Iulia, în care au fost reprezentate, conform normelor sufragiului universal, toate cele 130 de circumscripții electorale existente la alegerile din 1910, toate instituțiile bisericești, școlare, culturale și economice, gărzile naționale, organizațiile muncitorești, asociațiile studențești etc. Mai mult, decizia de la Alba Iulia a fost consacrată de cei peste 100 000 de români sosiți, din propria voință, pe câmpul lui Horea.

Analiza modului în care a fost pregătită realizarea unirii în cele trei provincii românești relevă și faptul că, în adoptarea modalităților de înfăptuire a Unirii și în redactarea conținutului actelor fundamentale, reprezentanții guvernelor/autorităților centrale din Basarabia independentă, din Bucovina autonomă (nu ducă austriaci) și din Transilvania (desprinsă de Ungaria) s-au consultat cu autoritățile române de la Iași (un rol decisiv în coordonarea acțiunii având, în toamna anului 1918, I.I.C. Brătianu), care au recomandat ca unirea să fie votată necondiționat, fără autonomie provincială (ci doar locală, la nivelul județelor) și să fie însoțită de principii privind înfăptuirea de reforme democratice și a egalității de tratament pentru minorități.

Factori interni și externi care au pus în pericol Marea Unire. Act istoric, legitim și necesar, Marea Unire din 1918 nu s-a înfăptuit ușor, realizarea ei fiind pusă în pericol de forțe interne, dar și externe.

În cazul *Basarabiei*, periculoase s-au dovedit a fi structurile militare (Front-Otdel s-a autoproclamat guvern „legitim” al Basarabiei, dispunând numai în Chișinău de circa 30 000 de militari ruși) și civile bolșevice, care ascultau încă de ordinele de la Petersburg, arstând, la începutul lunii ianuarie 1918, chiar pe unii membri ai Sfatului Țării și Consiliului Directorilor Generali. Ca urmare, la repetațele chemării ale guvernului de la Chișinău, guvernul român a trimis în Basarabia (10/23 ianuarie 1918) patru divizii, cu misiunea de a restabili liniștea și ordinea, de a nu se amesteca în problemele interne ale Republicii. Prin lupte grele, militarii români au determinat retragerea bolșevicilor și a detașamentelor Front-Otdel, permițând populației basarabene și structurilor legitime ale Republicii să-și decidă viitorul. Relevând semnificația restabilirii liniștii și ordinii, Ion Inceput avea să recunoască: „*De atunci înainte a fost clar încotro și cu cine mergem*”. Și a avut dreptate, căci a urmat proclamarea independenței, intensificarea activității unioniste, prin desfășurarea de sute de întruniri și congrese în toată Basarabia, și istorica decizie de unire cu România din 27 martie/9 aprilie 1918.

În cazul *Bucovinei*, periculoasă pentru unirea integrală a provinciei cu România s-a dovedit a fi chiar poziția onora dintre fruntașii bucovineni, care s-au pronunțat, inițial, pentru autonomie în cadrul unei monarhii austro-ungare federalizate, la care să se ralieze apoi și România (Constantin Ispesescu-Grecul) sau pentru împărțirea Bucovinei între români și ucrainenii (Aurel Onciul). Decisivă s-a dovedit a fi însă dorința de unire și acțiunea fermă a unioniștilor, în frunte cu Iancu Flondor, Ion Nistor, Sextil Pușcariu ș.a. În cadrul forțelor externe, periculoasă s-a dovedit a fi înțelegerea dintre guvernele austriac și ucrainean (în schimbul primirii de către guvernul de la Viena a unui milion de puduri de grâu) privind constituirea unei provincii autonome a Republicii Populare Ucrainene, formată din Galiția de est și Bucovina. La fel de periculoase au fost și încercările Consiliului Național Ucrainean de a anexa nordul Bucovinei, constituirea - în centrul provinciei - a unui condominiu cu românii, în acest scop (profitând de prezența în zonă a legiunii ucrainene și de absența unei structuri similare românești), preluând chiar (în mod abuziv și prin forță) puterea de la guvernatorul austriac Eitzdorf. În acest context, decisivă pentru anihilarea acestor planuri anexioniste s-a dovedit a fi sosirea

în Cernăuți a unui detașament de militari români lugejeni, conduși de sublocotenentul Ilie Lazăr, care s-a pus la dispoziția Consiliului Național Român, permițându-i să preia puterea cu două zile înainte de intrarea în Cernăuți (30 octombrie/12 noiembrie 1918) a trupelor române (solicitate anterior de Consiliul Național Român), care au fost primite cu entuziasm de către populație.

Și în *Transilvania*, în pofida entuziasmului general unionist, au apărut numeroase probleme determinate de impunerea de către Franchet d'Espèrey, comandantul trupelor aliate din Orient (prin armistițiul din 31 octombrie/13 noiembrie 1918, în dezacord cu prevederile tratatului de alianță cu România din august 1916) a liniei de demarcație între aliați și armata maghiară pe cursul Mureșului (în centrul Transilvaniei), de nereșterea de către guvernul de la Budapesta a condițiilor armistițiului (demobilizarea armatei și desființarea marilor unități etc.), de menținerea autorităților locale maghiare la nord de Mureș (dar și la sud) și de intenția guvernului de la Budapesta de a acorda Transilvaniei o autonomie cantonală, de tip elvețian. În pofida acestor dificultăți, Consiliul Național Român Central, beneficiind de sprijinul total al românilor (cu precădere) a reușit să pregătească exemplarul Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, constituind - pentru menținerea ordinii - gărzii naționale și găzdi civile sătești pe întregul teritoriu al Transilvaniei. La fel de periculos s-a dovedit a fi și războiul declanșat în 1919 împotriva României de către Republica Ungară a Sfântului, cu scopul declarat de a recucina provinciile românești care se uniseră cu Țara.

Confirmarea internațională. Act istoric necesar și legitim, Marea Unire din 1918 a fost confirmată și pe plan internațional, prin tratatele de pace încheiate în cadrul Conferinței de la Paris din 1919-1920: unirea Bucovinei, prin Tratatul cu Austria de la Saint-Germain (10 septembrie 1919), iar, unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului, prin tratatul cu Ungaria de la Trianon (4 iunie 1920). În absența Rusiei Sovietice de la lucrările Conferinței de pace, „*suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei*” a fost recunoscută prin Tratatul de pace de la Paris, din 28 octombrie 1920, semnat de România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, pe de altă parte, în baza declarației din 3 martie 1920 a Consiliului Suprem Aliat. Concomitent, Tratatul cu Bulgaria de la Neuilly sur Seine (27 noiembrie 1919) a confirmat granița româno-bulgară stabilită prin Tratatul de la București din august 1913, iar Tratatul frontierelor de la Sevres (încheiat între principalele puteri Aliate și Asociate, pe de o parte, și Polonia, Cehoslovacia, România și Regatul Sârbo-Croato-Sloven, pe de altă parte) a reconfirmat suveranitatea acestor state asupra teritoriilor desemnate de Conferința de pace. Frontierele României aveau să mai fie recunoscute și prin Tratatul de la Lausanne, încheiat cu Turcia la 24 iulie 1923, care a înlocuit Tratatul de la Sevres din 1920.

Concluzii. Marea Unire din 1918 nu a fost un act spontan, ci unul îndelung pregătit de generațiile care l-au precedat. Aspirația unirii a fost o constantă a luptei poporului român, înfăptuită pe etape, în 1859, 1877, 1913 și finalizată în 1918, când „*românii au înțeles glasul timpului*” (Ștefan Cicio Pop), au rupt lanțurile robiei, au realizat „*incununarea eforturilor de veacuri*” (George I. Brătianu) și au reunit în aceleși granițe ceea ce era al lor, ceea ce li se cuvenea, neluând în plus nimic de la nimeni. Marea Unire din 1918 - act al dreptății istorice, deoarece, așa cum releva Grigore N. Filipescu, „*un neam împărțit prin voia altora nu putea să nu-și redobândească unitatea politică*” - a fost înfăptuit de poporul român, care a valorificat în mod excepțional contextul istoric și a depășit prin inteligență dificultățile momentului. Ea nu a fost impusă de forțe din afară, de guvernul român de la Iași sau de baionetele armatei române, după cum nu a fost nici un dar al marilor puteri.

Eveniment fundamental în istoria poporului român - „*zi a dezrobirii și dreptății, a unirii și învierii, zi mare și sfântă a întregului popor român*” - în aprecierea mitropolitului Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, Nicolae Bălan -, „*răsplata și încoronarea, apoteoza a două milenii între suferințe și nădejdi*” (cum se exprima senatorul V. Macoveiu la 1 decembrie 1932), Marea Unire a deschis o nouă epocă în istoria României, cu urmări pozitive asupra întregii societăți. Lupta necontenită a românilor pentru împlinirea idealului reînțegririi naționale, jertfele făcute pentru împlinirea dezideratului național, suferințele celor peste 3 000 000 de români, care au trăit secole sub ocupație și dominație străină, impun ca, în fiecare an, comemorarea Marii Uniri să fie și să rămână o înaltă datorie națională, în cadrul căreia să aducem prinoul de recunoștință tuturor celor care s-au jertfit și au înfăptuit acest înalt ideal.

La mulți ani, Românie!

Romanul Unirii la a treia ediție

Despre istorica zi de 1 Decembrie se poate vorbi în diverse moduri, dintr-o mare varietate de perspective.

Eu aș dori să amintesc unele aspecte geopolitice ale Marii Uniri, de care am ținut cont atunci când am scris Sacrificiul, deocamdată singurul roman din cultura română dedicat acestui moment istoric decisiv.

Desigur, ca orice alt roman, Sacrificiul implică o viziune asupra înfinitelor drame a raporturilor interumane, o compoziție proprie, un anumit mod de raportare auctorială la evenimentele istorice, un stil aparte, o înțelegere strict personală a problemelor estetice, în general, și a celor pe care le implică arta romanului, în special.

În mod special, Sacrificiul implică o viziune geopolitică a evenimentelor care au culminat cu marea zi de la 1 Decembrie 1918.

Prof. univ. dr. Mihail Diaconescu, autorul romanului *Sacrificiul*, a cărei a III-a ediție a apărut în anul 2010.

Mihail Diaconescu este cel mai reprezentativ scriitor al spiritualității românești, începător al scrisului nostru viitor.
Dumitru Stăniloae, 24 noiembrie 1989

Marea Unire și-a aflat în Mihail Diaconescu un evocator la nivelul marii ei însemnătăți.
Florin Constantinescu, Flacăra, 3 februarie 1989

Eroism și jertfire peste puterile lumii găsim mai peste tot în romanele lui Mihail Diaconescu (...). Sunt un eroism și o tărie de jertfă sub care toate puterile lumii cad și se spulberă.
Aurel Ion Brumar, Argeș, 1987

Toate demonstrațiile domnului Mihail Diaconescu dedicate unor probleme estetice implică străvechea și fundamentală problemă filosofică a transcendenței (...). Apare evident faptul că întreprinderea dintre teologie, metafizică, logică și epistemologie este unul dintre aspectele cele mai importante ale gândirii sale de tip dialectic-speculativ.
Acad. Alexandru Surdu, 2009

Filosofie, teologie și estetică în perspectiva rațiunii speculative, 2009

Noica scria undeva despre „modelul Cantemir” în cultura română, concept sub care îi așeza pe Cantemir, Hasdeu, Iorga, Enescu ori Mircea Eliade. Cred că într-o asemenea tovarășie ar trebui adus azi și Mihail Diaconescu (...). Pentru astfel de dreptăți așezare pledează, probează, depun mărturie vie întreaga-i creație și activitate.
Marin Diaconu, 2002

De la exactitate, prin adevăr și frumos, către bine și dreptate, Argeș, 2002

Dualismul austro-ungar a avut, ca chidmeh pe temeiul lecturii acestui roman, pentru Transilvania același tip de fect devastator (perioada scurtă a atenuat amplitudinea catastrofei) cu cel pe care, în celelalte principate, l-a avut sistemul fanariot (...). Aceasta este concluzia radicală a romanului de evocare a amurgului imperiului central-european de formulă dualistă. Romanul lui Mihail Diaconescu este cea mai completă evocare episodă a acestui fenomen de mare complexitate și de încărcătură metafizică.
Ilie Bădescu, Amurgul unui imperiu, 2010

Opțiunea lui Mihail Diaconescu pentru romanul istoric vine din tradiționalismul său pragmatic, pe de o parte, iar pe de altă din viziunea fenomenologică a autorului, îndatorată nu atât celei moderne a lui Husserl și Heidegger, cât mai degrabă celei monumentale istorizante a lui Hegel (...). Pe fondul stabilității tradiționale a speciei se produce înnoirea, care nu poate fi decât un semn al modernității. Astfel, tradiționalismul diaconescian ne dezvăluie, în fapt, un neomodernism în perfectă concordanță cu epoca.
Theodor Codreanu, 2005

Mihail Diaconescu, Fenomenologia epică a istoriei românești, 2005

Tradiționalistul Mihail Diaconescu a adaptat în mod original, dar și și negat, aruncându-le ca pe niște lucruri nefolositoare, vechi regii literare, modificând astfel integral modul nostru de a ne raporta la istoria transfigurată epic. El ilustrează acel tip de creator cu o puternică vocație spirituală, specific culturii noastre, zămislit în condițiile aparte ale spațiului și timpului în care durează neamul românesc. E vorba de îmbinarea dintre erudiție și artă, dintre preocupările pentru riguroasă cercetătorului și forța plămăuitoare a romancierului, dintre situarea științifică fermă și trăirea sentimentală aptă să susțină descoperirea lumii sub latitudinile ei estetice. De aceea a fost comparat cu Cantemir, Eminescu, Hasdeu, Iorga, Blaga, Craimic, Enescu, Noica și Mircea Eliade. De aceea creația lui românească nu poate fi evaluată fără apelul consecvent la opera istorică și teoretico-estetică pe care a realizat-o. Și tot de aceea nu numai vasta operă pe care a realizat-o atrage abundența și varietatea de interpretări critice, simbolice, arhetipale sau cu conținut teologic, ci și personalitatea scriitorului percepută ca unul dintre reperatele cele mai importante ale culturii noastre de azi și de mâine.
Preot prof.univ.dr. Dumitru Radu, Fundamentele teologice ale fenomenologiei narative, 2005

O viață dedicată zeiței Clio

Stimate domnule profesor Ioan Scurtu,

Cu prilejul frumoasei aniversări - 70 de ani de viață, cadrele didactice, studenții și mesterii Facultății de Relații Internaționale, Istorie și Filosofie vă adresează sincere urări de bine și de sănătate, atât în calitatea dumneavoastră, de cercetător, care și-a dedicat întreaga viață științei istorice, precum și în cea de dascăl, care a conjugat magistral cercetarea științifică cu o carieră universitară exemplară.

Prin tot ce ați făcut până acum, ați dovedit că sunteți un istoric de frunte al istoriografiei românești, o prezență competentă în dezbaterile de idei contemporane, apărător al identității și spiritualității românești într-o perioadă în care valorile naționale se impune a fi apărate.

Autor și coautor al câtorva sute de lucrări, studii, articole și sinteze, continuați să rămâneți una dintre cele mai avizate voci ale științei istorice și un neobosit propăvăduitor al adevărului istoric.

Reprezentând un nume în învățământul și știința românească, ați ridicat o întreagă generație de tineri istorici, în calitate de conducător de doctorate, propunând dezbateri științifice analize obiective și teme incitante din istoria națională, transformate în teze de doctorat.

Remarcabilă a fost și activitatea deosebit de rodnică pe care ați desfășurat-o în fruntea a numeroase instituții științifice și de învățământ ale țării, între care s-a aflat și Facultatea de Istorie a Universității Spiru Haret, la înființarea și evoluția căreia ați avut și aveți o contribuție deosebită.

Sunt toate acestea, împreună cu alesele calități umane, atâtea motive întemeiate pentru care meritați întreaga stimă și respectul colegilor, studenților și mesteranzilor.

Vă dorim viață îndelungată, putere de muncă, pentru a va continua proiectele inepute, și multe bucurii din partea celor dragi.

La mulți ani, distins domnule Profesor!

Cadrele didactice ale Catedrei de Istorie Facultatea de Relații Internaționale, Istorie și Filosofie

Mihail Diaconescu

Sacrificiul
Roman

Editura Magic Print

Sacrificiul

Roman

Editura Magic Print